

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Petnajstletnica koroškega plebiscita.

Petnajstletnico koroškega plebiscita so pretekli četrtek v Celovcu obhajali z velikim sijajem. Iz cele dežele je prišlo v glavno mesto Koroške kakšnih 6000 heimverovcev in številčno močna zastopstva drugih obrambnih organizacij. Število militantnih udeležencev proslave se je cenilo na 12.000 mož. Prisostvoval je zvezni podkancler, voditelj domovinske fronte knez Starhemberg, ki mu je bilo v spominski dar poklonjeno častno bodalo. Pozdravne brzojave sta poslala državni predsednik Miklas in zvezni kancler dr. Schuschnigg. Glavni govornik je bil deželni glavar general Hülgerth, ki je začel svoj govor z ugotovitvijo: »Doba 15 let nas loči od 10. oktobra 1920, ki je za vedno odločil nedeljenost Koroške in s tem usodo naše dežele.« Konča pa je s pozivom: »10. oktobra je zmagala ideja skupne domovine. Naj bi 15. obletnica tega najvažnejšega spominskega dneva naše dežele k temu pripomogla, da bi v naši lepi koroški deželi zopet oživel duh one dobe.«

Tudi zvezni podkancler knez Starhemberg je ob tej priliki spregovoril. Rekel je med drugim te-le čudne besede na naslov koroških Slovencev: »Pripravljeni smo z vsemi sosedi Avstrije na jugu in na jugo-vzhodu živeti v miru ter v pametni obliki sodelovati za izgraditev Evrope in ohranitev miru. Smatram za pravično, ako se ob tej priliki spomnim onih, ki so pred 15 leti, čeprav priznavajo slovenski jezik za svoj materni jezik, pokazali svojo zvestobo do Avstrije in ki so s svojim glasovanjem doprinesli do tega, da je velik del Koroške ostal avstrijski. Tej slovenski manjšini ni zagotovljena posebna zaščita in posebna briga samo koroške deželne vlade, temveč tudi avstrijske zvezne vlade. Vendar pa pričakujemo od njih in jih prosimo, naj se ne udajo nezdravemu šovinizmu (narodni zagrizenosti). Naj se tudi ne dajo hujskati od ne popolnoma odgovornih elementov. Mi hočemo ohraniti mir. Današnja Avstrija priznava politične in kulturne pravice drugorodne manjšine, toda današnja Avstrija hoče živeti in bo živela ter se bo znala braniti proti vsakemu nasprotniku.«

Nas je 15. obletnica koroškega plebiscita spomnila na težko in skelečorano, ker je bil z njim od našega narodnega telesa odrezan ud, ki je naj-

prej začel živeti svoje lastno življenje, vsled česar se Koroška z vso upravičenostjo imenuje zibelka slovenskega rodu. 100.000 ljudi slovenske krvi prebiva onstran Karavank, ki jim je po naravnih zakonih in po mednarodnih pogodbah ustanovljena in zajamčena pravica, da kot narodna manjšina najdejo priznanje in spoštovanje svojega jezika in svoje kulturne samobitnosti. Oni sami to izpovedujejo. Njihovo glasilo »Koroški Slovenec« je o 15. letnici plebiscita med drugim to-le zapisal: »Prebivalstvo spodnje Koroške izpričuje vsak dan od zore do mraka že celih 15 let po svojem jeziku, svoji pesmi in svoji molitvi in vsem svojem delu, in sicer svobodno, da 10. oktober 1920 nikakor in v ničemer ne pomeni menjave narodne pripadnosti.«

Ko premišljamo dejansko stanje slovenske narodne manjšine na Koroškem, je povse pravično in tudi potrebno, da ga vzporedimo z dejanskim stanjem nemške narodne manjšine v Ju-

goslaviji. Nemci v naši državi imajo okoli 30 časopisov in raznih listov, imajo 154 osnovnih šol s 570 oddelki. Na teh šolah poučuje 572 učiteljev. Poleg teh šol imajo Nemci 38 otroških vrtcev z 49 oddelki, 6 meščanskih šol s 24 oddelki in gimnazijo s 4 oddelki. Pred tremi leti je vlada dovolila Nemcem otvoritev zasebnega učiteljišča in dopustila, da na tem učiteljišču podučujejo celo profesorji iz Nemčije. Koliko pa je na slovenskem Koroškem slovenskih šol? Vseh Korošcev je okoli 100.000 in nimajo niti ene slovenske šole. Obstojajo sicer utrakvistične (dvojezične) šole, ki pa so samo ponemčevalnice za našo mladino. Slovenska narodno-zavedna učitelja sta samo dva, vse drugo učiteljstvo je nemško ali nemško-misleče ter odločno nasprotno slovenski vzgoji in slovenski kulturi (prosveti). To vzporejanje kaže, da je nemška manjšina v naši državi v polni meri deležna vseh mednarodno-pravno ji zajamčenih pravic, koroška slovenska narodna manjšina pa ne. Ali je to izvajanje načela: Enaka pravica za vse?! In vendar mora to načelo zmagati. Naša dolžnost je, da mu pripomoremo do zmage.

V NAŠI DRŽAVI.

Dan prve obletnice smrti viteškega kralja Aleksandra I. je bil proslavljen z žalnimi prireditvami 9. oktobra po celi državi. Na Oplenju, kjer počiva kraljevo truplo, je bila ta dan slovesna žalna služba božja, katere se je udeležil kralj Peter II. in cela kraljevska rodbina, ki je položila šopke na kraljev grob in ob grobu molila. V Beogradu samem je bila žalna slovesnost v saborni cerkvi in v katoliški katedrali. Službi božji so prisostvovali kraljevi namestniki in vsi člani vlade. Popoldne 9. oktobra so obiskali Oplenac člani narodne skupščine in sicer okrog 300 poslancev in senatorjev, ki so se mudili v Beogradu. Govorila sta predsednika skupščine in senata. V Zagrebu so odkrili na dan žalostne obletnice spominsko ploščo pred kolodvorom, kjer je počivala na potu v Beograd krsta s truplom pokojnega kralja. — Kakor Beograd in Zagreb, je tudi Slovenija dostojno počastila spomin nezabnega kralja in so se vršile posebno ganljive, velike in svečane žalne slovesnosti v Ljubljani ter v Mariboru.

Po ustavi dolženo redno zasedanje narodne skupščine bo otvorjeno dne 20. oktobra. Ob tej priliki bo izvoljeno novo predsedstvo skupščine in posamezni odbori.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nekrvav preobrat na Grškem. Na zahtevo grških generalov in monarhistov je odstopila Tsaldarisova vlada. Novo vlado je sestavil podpredsednik vlade general Kondilis. Novi ministri so monarhistično usmerjeni in so vzeti iz vrst skrajne desnice. — Takoj po sestavi je imela nova vlada sejo, na kateri je sklenila, da bo prisegla pred parlamentom, ki se je sestel k rednemu jesenskemu zasedanju 10. oktobra. Seja skupščine je sprejela naslednje sklepe: 1. Na Grškem se ukine republikanska vladavinska oblika. 2. Uveljavi se monarhistična ustava iz leta 1911. 3. Plebiscit o monarhiji ali republiki se bo vršil 3. novembra t. l. 4. Dolej bo predsednik ministrskega sveta general Kondilis kraljev namestnik ali regent. Dosedanji predsednik grške republike Zaimis je bil takoj odslovljen. Na prestol pozvani bivši grški kralj Jurij je izjavil, da se bo odzval povabilu po plebiscitu dne 3. novembra. Do tega časa ostane v Londonu.

Društvo narodov v Ženevi je sklenilo 10. oktobra kazenske odredbe pro-

ti vojskujočima državama Italiji in Abesiniji. Kazenske odredbe ali sankcije so bile sprejete z 51 proti 1 glasu. Proti je glasoval zastopnik Italije, baron Aloisi. Sankcije, ki bodo po sklepu in sporazumu med Angleži in Francozi predložene v odobritev Društvu narodov, bodo obsegale naslednje točke: 1. Prepoved vseh inozemskih kreditov Italiji. 2. Delna omejitev uvoza iz Italije s pomočjo kontingentov ali dovoljenih količin. 3. Omejitev izvoza v Italijo in sicer za blago, ki služi izdelovanju vojnega materijala. 4. Ukinitve prepovedi izvoza orožja v Abesinijo v vseh državah, ki so to prepoved izdale v zadnjem času. — Angleži so že začeli izvajati sankcije in je angleška vlada odredila, da se ustavi ves izvoz orožja in sirovin v Italijo in se prične z izvozom orožja v Abesinijo. Rumunski zunanji minister Titulescu je izja-

vil v Ženevi, da bosta Romunija in Jugoslavija trpeli veliko škodo, ako prekineta z Italijo trgovinske zveze. Vsled tega je potrebno, da prejmeta ti državi nadomestilo za izgubljeni italijanski trg.

Angleški parlament bo sklican krog 22. oktobra. Nove volitve bodo koncem novembra. Vladna stranka in zlasti konservativci računajo z veliko zmago.

Novo vlado na Poljskem je imenoval predsednik republike Moscicki.

Izid volitev v deželni zbor v Klajpedi. Obširno smo poročali v uvodnem članku o volitvah v Klajpedi na Litvanskem, ki so se vršile 29. septembra. Radi zamotanosti volilnega načina so bili izidi proglašeni šele 10. oktobra. Klajpeda je volila nemško. Nemški stranki pripade 23 mandatov in litvanske liste so dobile skupaj samo 5 mandatov.

Tafarie prišel na vlado, je kljub nasprotovanju krivoverske duhovščine in nahujkanega ljudstva vedno podpiral katoliške misijone, če tudi sam ni katoliške vere. Podaril je velike svote za misijonske zavode ter v vsakem oziru pospeševal interese katoličanov. Ko je l. 1924 potoval po Evropi, je bil tudi sprejet od sedanjega sv. Očeta. V Frascati je obiskal grob kardinala Massaia, apostola Abesinije, ki je bil velik prijatelj njegovega očeta.

Lobanji sv. Kozma in Damijana. Sv. brata Kozma in Damijan, doma iz Arabije, sta brezplačno delovala kot zdravnik v Kilikiji (v Mali Aziji). Ob preganjanju kristjanov pod rimskim cesarjem Dioklecijanom sta okoli l. 300 pretrpela mučeniško smrt za Kristusa, bila sta obglavljena. Ostanki njunih trupel so bili prenešeni deloma v Rim, kjer je papež Feliks IV. (526—530) dal njima na čast sezidati posebno cerkev, lobanji pa sta prišli v Bremen, potem v München, odkoder nju je cesarica Marija, hči cesarja Karla V. in vdova cesarja Maksimilijana II., dala prenesti v samostan Descalzas Reales v Madridu (glavnem mestu Španije). Ob prazniku sv. Kozme in Damijana (27. septembra) je bila v španskem mestu Valenciji skupščina Zveze katoliških zdravnikov in lekarnarjev z naslovom »Bratov sv. Kozme in Damijana«, ki se je je udeležilo okoli 1300 članov. Zdravnika dr. Grinda in dr. Sanchez de Rivera sta na tej skupščini ugotovila na osnovi znanstvenih raziskovanj, da se lobanji obeh zdravnikov-mučenikov, patronov zdravnikov, zdaj shranjujeta v omenjenem samostanu v Madridu.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vezemite zjutraj na prazen želodec kozarec

691

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Receptirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Političen katolicizem? Narodni socialisti v Nemčiji se poslužujejo metode, da vsak pojav katolicizma v javnosti proglasijo ter žigosajo kot politiko. Vse, karkoli nemški katoličani podvzemajo v javnosti, vse velja kot »politični katolicizem«. Nemški škofje so v svojem najnovjšem pastirskem listu take hudobne nakane protivnikov katoliške vere ostro zavrnil. Če je vse političen katolicizem, tako poudarjajo škofje, je političen katolicizem tudi to, če gre kak kaplan bolnika prevideti, če zvonijo zvonovi, če se kakšna procesija pomika okoli cerkve itd. Nedavno je o tej frazi, ki se je radi poslužujejo tudi naši liberalci, spregovoril tudi g. dr. Gföllner, škof v Lincu (na Zgornjem Avstrijskem). Na skupščini duhovščine je 4. oktobra podal v tem oziru praktične smernice. Spodbujal je duhovščino, naj zvesto in iskreno kakor doslej opravlja svojo dušno-pastirsko službo. Hkrati je izrazil svoje veselje, da so odnošaji med gornje-avstrijsko deželo in linško škofijo prav dobri, kar se je zlasti pokazalo o škofijskem jubileju. »To ni političen katolicizem«, je naglasil gospod škof, »marveč to je katoliška politika. Obračam se na duhovščino z željo in s pozivom, naj v zaupanju do katoliškomislečih mož, ki so v vladi, z optimizmom naprej delujejo v blagor domovine.«

Abesinski cesar — učenec katoliških misijonarjev. Cesar Haile Selassie (prej Ras Tafarie imenovan) je bil odgojen od katoliških misijonarjev, kakor tudi njegov oče Ras Makonnen Tafarie, ki je bil veren in vzgleden kristjan, če tudi ni vstopil v katoliško cerkev. Ko je bil Ras Makonnen na

smrtni postelji, je izročil svojega sina, sedanjega cesarja, očetovski skrbi katoliškega misijonskega škofa Jarosseau. Domači katoliški duhovnik, Abba Samuel, ki ga je l. 1910 posvetil škof Jarosseau za duhovnika, je bil odgojitelj mladega Rasa (sedanjega cesarja); ko se je nekoč ponesrečila ladja, ki se je na njej vozil mladi Ras, mu je duhovnik Samuel rešil življenje, sam pa pri tem našel smrt. Ko je Ras

Osebnosti.

Obisk g. bana v Mariboru, ob severni meji in njegovo pokroviteljstvo nad I. jugoslovanskim sadnim sejmom in vinsko razstavo v Mariboru. Ban dr. M. Natlačen je obiskal zadnjo soboto dne 12. oktobra mariborsko Vinarsko šolo, viničarsko šolo v Pekrah pri Limbušu in novo banovinsko posestvo v Svečini ob severni meji. Ban je prevzel pokroviteljstvo nač. I. jugoslovanskim sadnim sejmom in vinsko razstavo v Mariboru, ki bosta otvorjena dne 25. oktobra t. l. Otvoritvene slovesnosti se bo udeležil tudi g. ban.

Brat bana g. dr. Natlačena umrl. — V Petrovčah pri Celju je umrl 57letni vpokojeni župnik g. Peter Natlačen, brat našega g. bana. Rajni je bil iz Goč pri Vipavi. Služboval je kot župnik pri Št. Rupertu na Dolenjskem. Pred dvema letoma je stopil v pokoj in se je nastanil v Petrovčah. Rajnemu bodi Vsemogočni plačnik, g. banu naše sožalje!

Pogreb župnika Natlačena, V četrtek, 10. oktobra, ob 10. uri se je vršil pogreb vpokojenega župnika g. Petra Natlačena, brata g. bana, ki je zadnji dve leti svojega življenja preživel v

Petrovčah. V prelepi Marijini cerkvi v Petrovčah, kjer je tako rad služil sv. daritev, se je v četrtek zanj vršila sv. maša, ki jo je daroval žalski g. župnik konz. svetnik Anton Veternik. V sprevodu, ki ga je vodil celjski opat g. Jurak, je nad 60 duhovnikov, od katerih jih je nad 20 prihitelo iz Kranjske, spremljalo umrlega sobrata. Za krsto je stopal ban dr. Natlačen s soprogo in otroci, načelnik upravnega oddelka kr. banske uprave dr. Vončina s tajnikom sekretarijata dr. Senekovičem in celjskim sreskim načelnikom dr. Zobcem, mestni župan mariborski dr. Juvan, prof. dr. Hohnjec, mariborski podžupan Franjo Žebot, celjski župan Michelčič itd. Na žalskem pokopališču se je poslovil od rajnega kot bivšega župnika pri Sv. Rupertu na Dolenjskem sedanji g. župnik Flajnik, ki je spustil v grob blagoslovljeno zemljo s pokopališču pri Sv. Rupertu. Poleg pevskega zbora, ki je prispel iz Sv. Ruperta, sta zapela žalostinke žalski pevski zbor in petrovški zbor, ki je že tudi zapel v Petrovčah. Blagi pokojnik, ki si je v življenju stekel veliko zaslug kot velesposoben delavec na dušno-pastirskem, gospodarskem in prosvetnem polju, naj v miru počiva!

Nesreče.

Smrtna nesreča pri obiranju jabolk. 65letni posestnik Simon Kumpan v Sp.

Javorju v mariborski okolici, se je podal jabolke obirat. Kumpan je padel pri obiranju tako nesrečno z drevesa vsled preloma vej, 5 m globoko, da si je na spodaj ležečem kamnu prebil lobanjo in izdihnil pred prihodom zdravnika.

Dva otroka se zadušila v spanju. Pri Sv. Juriju na otoku Mure v bližini Čakovca je zadela viničarja Podveza, ki je uslužben na Zadravčevem vinogradu, huda nesreča. Med tem, ko sta bila starša zaposlena pri trgatvi, sta bila osemletna Rozalka in triletni Franček sama v viničarski hiši. Otroka sta si najbrž radi hladnosti zakurila in legla spat. Ko sta se vrnila oče in mati v izbo, je bila vsa polna dima ter oba otroka v spanju zadušena.

Nevaren prekuč v prepad. Na poti iz Činžata proti Fali se je splasil mesarju Bogomiru Hölzlu konj. Voz se je s konjem vred prekucnil preko 2 m visoke škarpe v prepad. Konj je ostal nepoškodovan, Hölzl si je zlomil desno nogo. Gostilničar Mavčnik, ki se je peljal na vozu, je dobil lažje poškodbe.

Nesreča kolesarke. Nevarno je ponesrečila s kolesom 35letna Ivanka Götzl, soproga nadgeometra, stanujoča v vasi Orešje pri Ptujju. S kolesom je zadela ob-cestni kamen in obležala nezavestna s smrtno-nevarnimi poškodbami.

Radi razbitja splava 20.000 D škode. V prvih dneh minulega tedna je Drava narasla 2,50 m nad navadno stanje. Radi velike Drave se je razbil pri borlskem mostu pod Ptujem splav, last g. Miška Steinerja iz Slovenjgradca. Lesa niso mogli rešiti in trpi lastnik 20 tisoč Din škode.

Požarna nesreča je zadela posestnika Franca Lepoša v Mekotnjaku pri Ljutomeru. Ogenj mu je uničil gospodarsko poslopje, 1 svinjo in strop na hiši.

Otrok utonil v škafo mošta. V Radgoni je utonila dveletna Marjeta Segerijeva v škafo vinskega mošta. Otrok je bil brez nadzorstva in radi tega je prišlo do smrtne nesreče.

Usodepolno igranje z orožjem. Šavor Stanko iz Radovice pri Metliki je gnal vole na pašo. Na paši je našel v nekem grmu puško, katero je tamkaj skrnil kak divji lovec. Na pašniku se je pridružil 12letnemu Stanku še Alojz Žlogar. Vsled nepredvidnega pregledovanja se je puška sprožila, naboj je zadel Šavorja v prsa in je kmalu po nesreči izdihnil.

Razne novice.

ČITATELJEM!

Pod zaglavjem »Vojna v vzhodni Afriki« bomo prinašali v vsaki številki pregledno poročilo o vojnih dogodkih z afriškega bojnega polja. V današnjem »Gospodarju« objavljeni zemljevid si naj vsak čitatelj shrani, da bo lahko sledil poročilom. Naša vojna obvestila bodo tvorila poljudno celoto, iz katere bo lahko vsakdo črpal jedro vseh obširnih opisov, katere objavljajo dnevnik razmetano in tolikokrat navadnemu človeku nerazumljivo.

Neznanega utopljenca je naplavila Drava na mariborski otok. Truplo je bilo dalje časa v vodi. Neznanec je star

Zlatorogovo TERPENTINOVO MILO

Zakaj godrnja njegova gospodinja?

Zato, ker snovi, ki jih z znojem izloča koža, posebno trdno prilepijo nesnago na perilo. Toda čemu jeza? Saj Zlatorogovo terpentino milo s svojo obilo in gosto peno z lahkoto razkroji vsako, pa tudi to nesnago. Perilo je po pranju kakor novo, snežno belo in duhteče!

kakih 35 let, rejene postave in obut v gojzarice.

Skrivnostno zginuli divji lovec. Joža Sušnik, posestnik iz Nemenja pri Radovljici, se je odpravil 29. septembra v družbi dveh mlajših gonjačev v pečine v Soteski na gamse. Ko so dospeli v stene, so našli v zanko ujetega gamsa in ga skrili. Sušnik se je odpravil na čakališče in naročil gonjačema, naj mu poženeta zverjad od Babjega zoba proti Soteski. Po pogonu je bilo dogovorjeno, da se snidejo nad stenami. Gonjača sta prišla na dogovorjeno mesto, Sušnika ni bilo in ga do danes ni. Divji lovec je najbrž padel v kak prepad ali pa celo v Savo. Zapušča ženo in troje nepreskrbljenih otrok.

Nov svetovni rekord glede višinskega skoka. Bivši letalski poročnik Ludvik Pavlovsky iz Brna na Moravskem se je dvignil te dni v družbi pilota Kovande na čehoslovaškem letalu v Letni pri Pragi v zrak. Iz višine 8770 m je Pavlovsky skočil iz aeroplana in je pristal s pomočjo padala srečno po 26 minutah pri Strašnovu v bližini Mlade Boleslave. Na eno roko je ozebel, ker je med padanjem zgubil rokavico. Ko so pregledali aparate, katere je imel s seboj, so ugotovili, da je skočil iz višine 8770 m in je znašala temperatura v najvišjem delu 37 stopinj pod ničlo. Zadnji skakalni rekord so imeli Rusi s 7923 m.

Obžalovanja vredni slučaji.

Hud zločin v Slovenskih goricah. — Letos 8. aprila je umrl v Cogetincih v župniji Sv. Anton v Slov. goricah, posestnik Ivan Močnik. Ljudje so takoj pričeli govoriti, da ni umrl naravne smrti. Dne 7. oktobra pa sta javila orožnikom pri Sv. Trojici otroka rajnega: Rudolf in Marija Močnik, da je drobila mati in žena Marija usodnega dne 8. aprila nekaj belega v prašek, katerega je nasula v kruh in v kozarec vina in je nesla oboje očetu v posteljo. Oče je pojedel kruh in izpil vino. Začel je bruhati, se onesvestil ter umrl. Po izpovedi otrok so orožniki prijeli Marijo Močnik. Po kratkem znikanju je priznala, da je dala možu, s katerim se ništa razumela, mišnice. Aretirano Marijo Močnik so predali v zapor okrajnega sodišča v Št. Lenartu, ker bodo truplo rajnega Močnika izkopali in preiskali glede zastrupljenja.

Izdelovalci potvorjenih kovancev — pod ključem. Zadnjič smo poročali, kako so izsledili orožniki od Sv. Marjete ob Pesnici v Ploderšnici, občina Velka v Slov. goricah, celo kovačnico za ponarejanje naših novcev. Kovačnica je bila na samotnem domu Jožefa Bajšiča. Pri hišni preiskavi pri imenovanem so našli 42 komadov kovancev po 20 Din, 1 komad po 50 Din, razne modele za vlivanje ter kovine: med, cink in svinec, in pripravo za topljenje kovin. Bajšič je priznal, da sta sokrivca kovač Stjepan Klarič od Zg. Kungote in mehanik Alojz Hlebec iz Jareninskega dola. Klarič je bil že obsojen na 1 leto radi potvarjanja kovancev. Aretirani Bajšič je priznal dalje, da sta prišla k njemu Klarič in Hlebec. Dal jima je 300 Din za nakup kovin. Vlili so 61 komadov po 20 Din, petdesetaki jim pa niso uspeli. Potvorbe so razpečevali po Slovenskih goricah in mariborski okolici. Poleg treh glavnih krivcev je zaprtih še več razpečevalcev. Vsi aretiranci so doma iz Zlatara na Hrvaškem in so se doselili v Slovenske gorice.

Sosed ubil soseda. Dopis od Sv. Križa pri Rogaški Slatini: Dne 11. oktobra zvečer je Franc Osek, posestnik v Cerovcu, star 24 let, ubil z rovnico svojega 51letnega soseda Franca Kores, posestnika istotam. Do dejanskega dogodka je prišlo tako: Osekovi so si omenjenega dne privoščili precej že letošnje rujne kapljice in kot taki metali kamenje v Koresove otroke. Kores je bil odsoten od doma. Ko se je zvečer vrnil domov, je pred lastnim pragom se sestal z ženo Osekovo. Vprašal jo je, zakaj so danes metali kamenje v njegove otroke. Osekova žena je pričela s prepirom, katerega je slišal njen mož, ki je pograbil v svoji hiši za rovnico ter stekel k sosedu, ter ga parkrat udaril s vso silo po glavi ter mu razbil lobanjo do možgan. Najhitrejša zdravniška pomoč je bila zaman, tekem dveh ur je podlegel poškodbam. Ta pretresljiva vest je vzbudila ogorčenje po vsej okolici, zato tem bolj, ker je bil Kores mirnega značaja ter dober gospodar. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok, ki plakajo za najdražjim jim očetom.

Desetkrat zaboden. V celjsko bolnico so spravili 24letnega dninarja Jurija Čonča od Sv. Trojice pri Rog. Slatini. Omenjenega je neki Ivan Perkovič v fantovskem pretepu zabodel desetkrat z nožem v prsa.

Nevaren tolovaj in goljuč pod ključem. Pri Špehu pri Gornjemgradu se je oglasil neznanec. Našel je doma gospodinjstvo samo in jo je prisilil z grožnjami, da mu je izročila 900 Din. Z orošanin denarjem se je odpravil proti Kamniku. Med potjo se je ustavil po raznih krčmah in se bahal, da je dolgo iskani in prošluti tolovaj Omerza. Nekega gostilničarja je toliko ukrotil, da je zapregel in ga odpeljal v Kamnik, kjer si je lopov kupil na sejmu novo obleko. Kot preoblečen je še hotel posmehniti nekaj blaga, a so ga zagrabili in vtaknili pod ključ. Aretirani je uganjal goljučije in tatvine v okolici Celja in Gornjega grada. Izdajal se je pod raznimi imeni za davčnega uradnika, krčmarja in za razbojnika Omerza. Ko so ga prijeli in zaprli, je povedal orožnikom napačno ime.

Škoda vsled hudobije. V Nizki pri Rečici ob Savinji je nekdo iz hudobije prežezal vrvi, za katero je bil privezan k bregu splav lesnega trgovca Ivana Jeraja. Savinja je odnesla splav proti Celju, kjer se je razbil ob mostu v Tremerju in je reka les odnesla. Škoda znaša 4000 Din.

Goljuč. V Žalcu so prijeli orožniki moža, ki se je izdajal za okraj. podnačelnika. Natančneje poizvedba so doznale, da imajo v rokah 38letnega trgovca Ivana Lazarja iz Kroke, katerega zasledujejo orožniki od Sv. Lorenca na Pohorju radi prevare v znesku 3500 Din.

Vlomilci so obiskali trgovino Jožefa Razboršek v Konjiški vasi in so odnesli špecerije za nad 1000 Din.

Vlom pri posestnici. V Št. Petru v Savinjski dolini so vlomili neznanci, ko so bili domači na polju, v hišo posestnice Marije Vok. Pokradli so razno obleko, moško kolo in gotovine 2000 D. Po izvršeni tatvini so vrata zaklenili od znotraj, razbili okenske šipe in izginili.

Vola je odgnal neznanec izpred gostilne posestniku Janku Weisu iz Kočevja. Vol je bil vreden 1700 Din.

Vlom v dobrodelni zavod. V Strelški ulici v Ljubljani je zavod sv. Marte, ki nudi zavetje siromašnim služkinjam. V ta zavod sta prišla po opravih dva neznanca in sta odnesla iz stanovanja upraviteljice, v katerem je blagajna, 3000 Din.

Polkovnik D. Velčev, organizator v ka-li zatrtega najnovejšega puča na Bolgarskem.

Železno poroko sta obhajala v Št. Jurju ob Ščavnici 29. septembra zakonca Mihael in Ana Verzel.

Izpred sodišča.

Obsodba 17kratnega vlomilca. V Mariboru je bil obsojen na 4 leta dne 11. oktobra 23letni kovaški pomočnik Jurij Rehar. Izvršil je v okolici Maribora 17 vlomov.

Nepoboljšljiv. Pogojno je bil obsojen v Mariboru mlinarski pomočnik Jožef Vrbancič dne 4. junija zaradi tatvine. Komaj je bil zopet na prostem, je že vlomil v mlin Petra Gjorkoša v Gornji Radgoni in odnesel 3500 Din gotovine. Nepoboljšljivi pomočnik je bil dne 11. oktobra v Mariboru obsojen na osem mesečni strogi zapor.

Slovenska Krajina.

Prekmursko muzejsko društvo. Koncem junija letos se je osnovalo Prekmursko muzejsko društvo s sedežem v Soboti in sicer z namenom, da zbere na področju Slovenske krajine vse, kar je zgodovinskega, narodopisnega, književnega in umetnostnega značaja. Ta ustanovitev je bila potrebna že radi tega, ker mnogi Slovenci pred osvobojenjem leta 1919 niso mnogo vedeli za ta preostanek nekdanje slavne Panonije, pa tudi zato, ker nas je liberalno časopisje skozi eno desetletje gledalo z naočniki in je videlo le naše slabe strani. Edino slovensko katoliško časopisje je bilo naklonjeno Slovenski krajini, zato tudi ni čudno, če velika večina akademske mladine izpoveduje svoje versko prepričanje v vsem javnem delu. Našo zgodovino Madžari potvarjajo, zato je nujno treba jo proučiti in jo podati objektivno svetlo. To pa je mogoče le z organiziranim delom uresničiti, da homo lahko na znanstveni podlagi dokazali resnico naše slovenske bitnosti že pred tisoč leti vse do današnjih dni. Dne 29. septembra se je vršil I. redni občni zbor Prekmurskega muzejskega društva v Soboti. Udeležilo se ga je mnogo mladih inteligentov. O delu je obširno poročal podpredsednik društva profesor Vilko Novak. Imel je tudi predavanje o našem pisatelju Jožefu Košiču (1788—1867). Zanimiv je bil ta referat zaradi odkritja, da je bil Košič, četudi duhovnik, prvi, ki je pisal

posvetne knjige v narečju Slovenske krajine. Košičevo delo »Zobrisani Sloven i Slovenka med Murov i Rabov« (1845), ki ga je Košič priredil pod vplivom Slomšekovega dela »Blaze in Nežica« je obenem dokaz, da je duhovščina imela tesnejše stike z duhovniki onstran Mure. Število članstva PMD je že prestopilo številko 100, kar je zgovorna priča o njegovih potrebah. Društvo ima zbranih že mnogo predmetov, zlasti muzejskih in tudi književnih del v Slovenski krajini, le pomanjkanje prostorov ovira nekoliko preveč vidno njegov razmah. Zato bi bilo potrebno, da velika soboška občina pospeši nakup Szaparyjevega gradu in da na razpolago Muzejskemu društvu potrebne prostore. V novi odbor Prekmurskega muzejskega društva so bili izvoljeni večinoma vsi dosednji odborniki. Na dnevnem redu je bil tudi razgovor glede izdajanja lastnega glasila in o nabiranju narodopisnega in narodnega blaga v Slovenski krajini. Muzejskemu društvu pa želimo prav obilo uspeha pri njegovem vsestranskem delu in vabimo vse prijatelje Slovenske krajine, da podprejo to prepotrebno društvo za Slovensko krajino!

Sobota. G. Nadai Jožef, tukajšnji veletrgovec z vinom, je s svojim razstavljenim vinom na ljutomerski vinski razstavi žel splošno pozornost. Za svoje izborno vino je dobil častno diplomu. Ta vest je tem lepša, ker je g. Nadai prejel tudi pred kratkim diplomu od kmetijskega ministrstva v Beogradu. K temu uspehu iskreno čestitamo g. Nadaiju! — Zatisnila je k večnemu počitku svoje trudne oči po daljši in mučni bolezni gospa Rozalija Vogrinčič iz Vrtnice ulice. Zapušča dorastle otroke. Pokoj njeni duši! Otrokom in sorodnikom naše sožalje!

Turnišče. Dne 4. oktobra se je vršil pri nas živinski in kramarski sejem, imenovan »Ferenčevo senje«. Ljudi je bilo dosti, tudi živine, toda ni se preveč mnogo prodajalo, ker ni bilo kupcev. Naši čevljarji so imeli dosti blaga, toda kupčij je bilo le malo. Ljudje so brez denarja, ker je bila letos slaba letina in tudi nikjer ni nobenega zaslužka. Ta sejem je bil v dobrih prejšnjih letih eden najboljših sejmov. — Grenka smrt je zopet pokosila še mlado mater in sicer Kückovo Ano, po domače Balažovo. Bila je komaj 15 mesecev po-

69letni general De Bono, vrhovni poveljnik italijanske vojske v Abesiniji.

ročena in je živela v srečnem zakonu s svojim možem. Pokojnica zapušča dva tedna starega otroka in užaloščenega moža ter starše. Pokojni Ani blag spomin in pokoj njeni duši! Preostalim naše iskreno sožalje!

Beltinci. Neznani tatovi so vdrl v trgovino rgovca g. Vinka Klepeca in odnesli mnogo nanufakturnega blaga. Orožništvo je pridno na delu, da izsledi tatove. Kakor izgleda, je opravila to drzno tatvino dobro organizirana družba. Ali so pa tatovi mogoče pravi cigani?

Dobrovnik. Končno smo dobili novega župnika v osebi dosedanjega kaplana in začasnega provizorja naše župnije vlč. g. Štefana Lejka. Vsi smo iz srca želeli, da bi ostal g. Lejko pri nas. Ta želja se nam je sedaj res uresničila. Novega župnika je slovesno ustoličil vlč. g. Ivan Jerič, dekan lendavske dekanije in župnik turniški ob asistenci velikega števila okoliške duhovščine. Novemu gospodu župniku želimo obilo božjega blagoslova pri njegovem napornem in odgovornosti polnem delu!

Črensovci. Naš novi organist g. Žižek je ustanovil mladinski pevski zbor. Vsi uvideni ljudje so se tega razvesliti. Nerazumljivo je pa staršem in vsem ostalim, da se nekateri naši učitelji nad tem razburjajo. Prepovedujejo celo otrokom hoditi k vajam, češ, da so sami sposobni voditi tudi cerkveno petje. Ne vemo, kateri šolski zakon daje našemu učiteljstvu tako oblast. Saj ne oporekamo učiteljstvu sposobnosti, le čudno se nam zdi, da se te sposobnosti niso zavedli že prejšnja leta, ko bi jim bili vsi hvaležni za trud. Pa mladinski cerkveni zbor bo obstojal, če je to komu prav ali ne!

Črensovci. Kazensko preganjanje zoper kaplana g. Bejeka radi paragrafa 101 je ustavljeno.

Napad ciganov. Vincenca Raduha, posestnika v Odrancih v Prekmurju p. Dol. Lendavi, so napadli s puškami oboroženi cigani iz zasede. S silo so mu odvzeli kolo, nahrbtnik in razne stvari v vrednosti 3000 Din. Napadalci so poznani in predani sodišču.

DRUŠTVENE VESTI

Beseda mladini!

(Dopis iz mladinskih vrst.)

Velike in vzvišene so naloge naših prosvetnih društev: nuditi mladini možnost splošne izobrazbe, varovati jo pred pogubnim vplivom izprijenega sveta, buditi v njej idealizem, navdušiti jo za vse dobro in vzvišeno, gojiti v nji pravo stanovsko zavедnost, pravo značajnost in narodno zavest. Naj bi se pričelo živahno prosvetno delo širom naše lepe domovine. Naj postanejo naša društva prave ljudske visoke šole! Na tebi, mladina, pa je, da se zavedaš velike resnosti časa, da dragoceni čas svoje mladosti prav dobro porabiš, da se mladinskih prosvetnih organizacij

okleneš z vnemo in ljubeznijo. Živimo v času splošnega kulturnega razvoja, ki nas sili, da se učimo, mnogo učimo; živimo tudi v času hude gospodarske in moralne krize, iz katere nas bo rešilo le složno delo, jeklena značajnost ter vsestranska naobrazenost. Mladina, v tebi so sveže tvorne sile, v tebi je optimizem in vera v življenje. Od tebe zavisi usoda naroda v bodočnosti. Ako boš dobro pripravljena, moralno zdrava, trdnih načel in jeklene značaja, boš prinesla narodu rešitev kmetskega in delavskega vprašanja. Današnja doba potrebuje odločnih mož, pa ne junakov litra, kola in noža! Kmetski in delavski stan potrebujeta globoko izobraženih, nesebičnih in značajnih mož. Takšni se vzgajajo v naših prosvetnih društvih. Zato pa, slovenska mladina, polnoštevilno pod prapor katoliške prosvete!

Italijani

razpolagajo v Abesiniji z najmanj 13 tisoč velikimi motornimi vozili, Abesinci z 200 tovrstnimi avtomobili, katere so dobili iz Severne Amerike.

Kakšen je abesinski vojak?

V abesinski vojski ni nobene prave razčlenjenosti v evropskem pomenu besede. Abesinci ne poznajo armadnih zborov in divizij, borijo se kakor njihovi očetje v tolpah. Te tolpe pa so zelo okretno in spretno pri manevriranju. Abesinski vojak je uren kakor kamela in lahko napravi do 100 km dnevno brez posebnega napora. Pri tem živi zelo skromno, nasiti se

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

(Dalje.)

Začel si je očitati brezbriznost, ki ga je pahnila v tokratno zagato, iz katere ni izhoda. Če bi se ne bil brigal samo za živalsko sled, bi bil moral videti v snegu odtise indijanskih mokazinov (škornjev), kar bi ga bilo opozorilo, da se bo treba skriti pred sovražnimi ter maščevalnimi Indijanci, ki še branijo brezobzirno in brez usmiljenja svojo zadnjo in najbolj severno posest napram grabežljivemu ter nenasitnemu belokožcu.

Nekako 40 korakov proč od njega se je zganilo nekaj ob vznožju drevesnega debla. Namesto da bi bil Lavison takoj ustrelil na slepo srečo, je samo nastavil puško in čakal. Ponovno se je zganila skrivnostna senca. Pri tem premiku je dognal, za kaj da gre. Bil je eden od napadalcev, ki se je tamkaj dvignil previdno, da bi se mu nudila lepša priložnost za strele.

Temna senca je morala biti moška glava in desna pleča.

Lavison je pomeril z vso natančnostjo.

Še v ognju strela se je zgrudil sovražni strelec in obležal sključen. Smrt je morala nastopiti takoj.

»Sredi med obe oči«, si je mislil zmagoslavno Lavison. »Baš tako si hotel pogoditi tudi ti mene, mladec!«

Cevni ogenj Amerikančevega orožja je povzročil divje streljanje. Trije rdečkarji so se še držali v kamenski utrdbi, eden je bil ustreljen in dva ostala sta mu onemogočala umik. Napadalci so se bali, da bi jim ne ušel iz črnega lesa na ravan.

Streli za njegovim hrbtom so ga zapeljali, da je streljal nazaj, a seve brezuspešno.

In nato je zablislilo med njim in okolno skupino dvakrat en za drugim. Čudno, novi strelec se ni lotil njega, ampak onih dveh, ki sta mu tičala za hrbtom.

»Glej no!« se je izvil nehoti obleganemu iz grla. Zopet je oddal strel tujec. Eden od Indijancev je kriknil, kakor človek, kateri je zadet.

1 Čemu trpeti?
Za 1 DINAR
tableta Aspirina in bolečine
ni več! Kot zaščito pred
ponaredbami nosi vsaka
tableta Aspirina utisnjen
Bayerjev križ.

ASPIRIN
Oglas je registr. pod š. Br. 1122 od 19./VIII. 1933

»Katoliški dom.« To društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1901 in ki mu je dal rajni lav. knezoškof dr. Mihael Napotnik s svojim volilom solidno podlago, ima namen oskrbeti mariborskim katoliškim društvom potrebne prostore za delovanje. V petek, 11. oktobra, se je vršil v Mariboru občni zbor društva, ki je društvo obnovil in njegovo udejstvovanje pozivil. Izvolil se je nov odbor, ki je tako sestavljen: predsednik dr. Hohnjec, podpredsednik ravnaatelj Hrastelj, tajnik Fr. Sekolec, blagajnik dr. Meško, odborniki: prof. Bogovič, prof. Prijatelj, p. Kašijan Farič, katehet Šparl, gospa Katarina Baumanova; namestniki: podžupan Žebot, Martin Kores in inž. Muri; preglednika računov gg. Stabej in Kramberger.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Naše Kmečko bralno društvo obhaja svoj 50letni jubilej, ki ga bomo proslavili zadnjo nedeljo v oktobru, 27. oktobra. Predpoldne je spominska služba božja v cerkvi. Popoldne po večernicah pa je prosvetna prireditev, na kateri govori pred-

sednik Prosvetne zveze g. dr. J. Hohnjec iz Maribora.

Prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavn. priredi v nedeljo dne 20. t. m. v Pergerjevi dvorani otvoritveno predstavo »Mlinarjev Janec«, narodno igro s petjem. Sodeluje tudi domači tamburaški zbor.

Mala Nedelja. Kakor je priredila naša vrla mladina ob desetletnici Marijine družbe lepo uspelo marijansko akademijo, tako se pripravljva v letošnjem evharističnem letu za praznik Kristusa Kralja na podobno evharistično slavje, ki zaključí z evharistično akademijo dne 27. oktobra. Kakor zadnjič, napolnite domačini in sosedje tudi ob tej priliki dvorano do zadnjega kotička, saj bo glavna točka sporeda zanimiva petdejska igra iz krute sedanjosti z naslovom »Mehiška mučenca«.

Velika Nedelja, Svinjska kuga. Z ozirom na to, kor se pojavlja v čim večji meri svinjska kuga v naših krajih, priredi tukajšnje bralno društvo v križniški dvorani predavanje o svinjski kugi, kako jo spoznamo, kako lečimo in kako se je moremo ubraniti. Predaval bo g. živinozdravnik Nardin iz Ormoža in sicer po rani sv. maši v nedeljo dne 20. oktobra. K temu predavanju so vabljeni vsi gospodarji in gospodinje!

Lepo fantovsko slavje pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Fantovski tabor pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, ki se je vršil v nedeljo 6. oktobra, je bil zadnji v vrsti letošnjih fantovskih taborov. Bil je lepa in spontana manifestacija katoliške mladine Ptujkega polja in Slovenskih goric. Vseh deset župnij obširne ptujke dekanije je poslalo na tabor svoje najboljšie fante, ki so prišli peš, z okrašenimi kolesi in vozovi ter avtomobil. Ob pol 10. uri dopoldne se je velika fantovska armada strnila pred slavolokom v Juršincih v sprevid, kakršnega že dolgo nismo videli. Na čelu je igrala ptujška godba, za godbo so korakale dolge vrste fantov, med njimi pa se je lesketal v jesenskem solncu fantovski prapor iz prejšnjih let, ki je dolga leta sameval v varnem zavetju. Najprej je mil. prošt ptujski, g. Ivan Greif, blagoslovil zastavo fantovske kongregacije, nato pa je v krasnem cerkvenem govoru razvil misli o fantovskem apostolatu. Po sv. maši je domači g. župnik Matija Neu-

dauer otvoril fantovsko zborovanje, katerega je vodil mil. g. prošt Greif. Zastopnik škof. vodstva FKA iz Maribora g. Mirko Geratič je v slavnostnem govoru predložil sv. Evharistijo kot vir poštenega fantovstva. Za njim so govorili zastopniki posameznih župnij.

Sv. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo v Št. Andražu priredi v nedeljo dne 20. oktobra, ob treh popoldne v tukajšnjem Društvenem domu igro »Črna žena«. Vsi domačini in sosedje prijazno vabljeni, da nas obiščete. Koj po igri se vrši v Društvenem domu vinska trgatev.

Krško ob Savi. V nedeljo dne 20. oktobra, na misijonski praznik, bo v društveni dvorani cerkvene hiše v Krškem ob treh popoldne misijonska prireditev s sodelovanjem salezijanskega zavoda iz Radne. Vspored: igra »Ob sinji obali« v treh dejanjih, in petje, ki ga oskrbi cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. organista Mrak Franca. Ker je čisti dohodek namenjen domačinu misijonarju g. Maj-

cen Andreju, ste najvljudneje vabljeni k prireditvi, ne samo domačini, ampak tudi iz sosednjih župnij.

Popravek. Zveza kmetijskih fantov in deklet nam je poslala iz Ljubljane naslednji popravek, ki ga v smislu člena 26 in sledečih zakonov o tisku objavimo: »Ni res, da je »Kmetijski list« glasilo Zveze društev kmetijskih fantov in deklet, marveč je to »Gruda«, mesečnik za kmetijsko prosveto. Nikoli ni bila Zveza kmetijskih fantov in deklet mnenja, da je pravo veselje v rajanju, pijančevanju in plesu, marveč je vedno navajala kmetijsko mladino k zdravemu in treznemu življenju, kar pričajo številna predavanja, članki itd. Ni res, da bi izobraževalno delo pri Zvezi včlanjene kmetijske mladine obstajalo v plesu in da bi sredstvo za izobraževanje bila harmonika, temveč je res, da se vrši izobrazba s predavanji, tečaji, tekmanji, igrami, izleti, razstavami itd.«

Odprta noč in dan so groba vrata.

Pobřežje pri Mariboru. Tukaj je bila pokopana ob obilni udeležbi 3. oktobra 42letna Marija Roškar. Smrt ji je pretrgala nit življenja po enoletni, potrpežljivo prenašani bolezní. Rajni svetila večna luč, žalujočemu možu in hčerki naše sožalje!

Slov. Bistrica. Popoldan dne 7. oktobra je umrl posestnik Matija Pečovnik iz Ritoznoja pri Slov. Bistrici v 67. letu svoje starosti. Bil je to blag, vzgleden krščanski mož in velik dobrotnik našim cerkvam. Na njegovo pobudo in z njegovo znatno materialno pomočjo je pripomogel do nabave krasnih zvonov po naših podružničnih cerkvah, ki so zdaj tako žalostno peli po gričkih ob vznožju zelenega Pohorja in oznanjali po vsej dolini žalostno vest. Dal je z znatnim prispevkom tudi pobudo za nabavo zvonov samostanske cerkve. Pokojni je bil pošten in delavne narave že

v mladosti in si je s pridnim delom opomogel do lepega premoženja in vzorno urejenega gospodarstva v Freiehimu pri Šmartnem, odkoder pa se je na stara leta preselil s svojo ženo na svojo viničarijo na idilično lepem gričku kot sosed njegove ljubljenske, cerkvice sv. Marije pri Slov. Bistrici; posestvo v Freiehimu pa je prepustil svoji rejenki, ker mu božja Previdnost ni naklonila otrok. V sredo dne 9. oktobra je bila ob pol 11. uri sv. maša za pokojnega, odkoder so ga ponesli na pokopališče, kjer se je od njega s krasnimi besedami poslovil mestni gospod župnik Ivan Šoline, pevci pa so mu zapeli žalostinko. Glasovi zvonov so še odmevali in se zlivali s klopotanjem klopotev v čudovito harmonijo jesenske pesmi.

Ljubno v Savinjski dolini. Dne 4. oktobra je po dolgi in mučni bolezní, sprevidena s sv.

Lavison je skočil z vso naglico kvišku. Čisto sigurno, ti strelí so obetali pomoč v največji sili. Eden od sovražnikov je že bil zopet izločen iz boja. Ali mar niso odmevali strelí iz novega orožja líki puška tovariša . . . ?

Sedaj je začel streljati oni preostali Indijanec za hrbtom na mesto, odkoder so se bili oglašili neznančevi strelí. Kar naenkrat je buknil v noč krik, ki je pretresel Lavisona do mozga . . . Glas je bil Frančev . . .

»Lavison! Ranjen sem!«

Poklicanemu se je zdelo, kakor bi se bilo nekaj raztrgalo v njegovi notrajnosti. Tovariš je klical tamkaj zunaj. Bil je ranjen in še vedno je fleckal sovražnik po njem!

Na mah je pozabil Lavison vse, kar je njega zadevalo, na rano, na kritje, sploh na vsako nevarnost. V pobesnelem ogorčenju se je pognal iz skrivališča. Prešinjala ga je misel: rešiti tovariša in ubiti onega, ki ga je ranil.

Boreči se Indijanec je tičal Lavisonu na sredini pota. Videl je temno postavo naglo se mu bližajočega Amerikanca in je izstrelil z bliskavico vanj tri krogle. Zadnji strel je preluknjal

Lavisonu roko, ne da bi mu bil poškodoval kost. Predno je utegnil rdečkar, da bi ponovno pritisnil puško k licu, mu je že razbil Lavison s kopitom glavo in odhítel naprej ranjenemu prijatelju na pomoč.

Tovariš je ležal tesno ob robu gozda tik pri drevesu. Ranjenec se je pri pogledu na tovariša dvignil ter mu stegnil obe roki nasproti.

»Franc, ti si ranjen?«

Gruber je objel Lavisona in odgovoril:

»Lavison, prepričan sem bil, da so te pogodili smrtno!«

Lavison je videl, kako se je grabil prijatelj bolešno za leva pleča, vendar se ni upal pomuditi na mestu niti za minuto.

»Franc, morava odtod! Zunaj čisto na prostem bova vsaj nekoliko na varnem.«

Orjaški Amerikanec je dvignil kljub lastnim ranam tovariševo puško in njega samega ter odhítel naprej. Še par naglih korakov in pred njim je bila — ravan. Njegove rane so mu povzročale bolečine, zavedal se pa je, da se mu je izpad iz pasti posrečil in da mora rešiti tovariša. Vse drugo mu je bilo trenutno postranska

že s prgiščem svoje šimbore, nekakšnega graha, ki vsebuje zelo mnogo beljakovin. Največja vrhna abesinskega vojaka je torej njegova gibčnost. Zelo so Abesinci spretni posebno pri nočnih napa-dih.

Predaja abesinske Adué Italijanom.

Ko so v Adui razvilí bele zastave v znak predaje, je šel župan naproti Italijanom ter jim je ponudil v dokaz pokorščine kruha, medu ter mleka. — Italijani so našli Aduo skoro popolnoma prazno. Na strehi guvernerjeve palače so pustili Abesinci v naglici strojnice, ki so jih rabili za obrambo proti letalom.

zakramenti, mirno v Gospodu zaspala Marijina družbenka Krumpačnik Marija, stara 43 let. Njene telesne ostanke smo spremili k zadnjemu počitku na rožnensko nedeljo 6. oktobra. Spremile so jo na zadnji poti Marijine družbenke. Naj v miru počiva!

Prevalje. V nedeljo dne 20. oktobra, ob 9. uri dopoldne v gostilni Rifel se vrši ustanovni občni zbor podružnice Zveze absolventov kmetijskih šol na Prevaljah. Vsi dobro misleči absolventi kakor tudi kmetje vljudno zabljeni! Kmetje, udeležite se kmečko-stanovskega zborovanja!

Reka pri Hočah. Na Terezijino je obhajala že svoj 71. godovni dan gospa Terezija Lebe v Reki, ko je dopolnila dne 11. oktobra t. l. 70. leto svojega življenja. Mnogo je v tej lepi dobi delala, skrbela, pretrpela in poskusila, vedno pa je bila vrla slovenska žena, ki se žrtvuje za svojo družino, a ljubi tudi svoj narod in čuva sveto ognjišče krščanskega mišljenja in življenja. Od 9 otrok sta dva že umrla, drugi razum najmlajšega pa so si že ustanovili svoje družine. A vedno so še v Reki, pri mami kakor doma, iskrena ljubezen brez zavisti jih vse veže, ogreva in oživlja pa to lepo zastopnost in ljubezen kot solnce veliko mamičino srce, ki vse ljubi, ki je pač skoro neusahljiv vir sreče za vso družino. Ljubeznivo, pa tudi resno in edločno uči, opominja, sočustvuje, skrbi in uravnava vse kakor pač življenje nanese. Iz majhnega začetka sta z že 8 let pokojnim možem Francem dvignila trgovino in gostilno, ki jih zdaj ima sin Joško, na lepo višino in ustvarila važno postojanko za tujski promet na Pohorje. Blagopokojni mož je bil kot vrl domoljub leta 1914 tudi aretiran in v ječo vazen na podlagi podlih denuncijacij. Z višine 70 let življenja se lahko Lebejeva mamika ozira z zadovoljstvom na vse trude, skrbi, žrtve in težave življenja. Mi ji k 70letnici iskreno častitamo, želeč, naj še solnce njenega blagega srca dolgo sijaje njeni družini, naj pa njo ohranijo in oži-

vljajo še dolgo nebeškega solnca žarki milosti in blagoslova!

Zgornja Polskava. Zapustil nas je obče spoštovani in ugledni starešina, začasno na sodišču v Slov. Bistrici, g. dr. Josip Dobrovšek in nastopil svojo novo mesto kot starešina sodišča v Sevnici ob Savi. Pridobil si je v času tukajšnjega delovanja s svojo nepristranostjo in pravičnostjo kot kazenski sodnik globoko spoštovanje in odkritosrčno ljubezen celega okraja, posebno pa še Polskave.

Velika Nedelja. Šolska kuhinja. Kakor lani, bo tudi letos poslovala pri nas že priljubljena, udomačena in potrebna šolska kuhinja, katera je lani pokazala v resnici velik uspeh. Zato prosimo tudi za to zimo vse naše dobre gospodinje in gospodarje ter druge dobrotnike, da tudi letos pripomorete s svojimi močmi, obdržati skozi vso nastopajočo zimsko dobo to ustanovo, ki bo z vašimi podporami zamogla prehraniti preko opoldneva tako veliko število otrok, ko minulo leto, ne oziraje se na premoženjsko stanje posameznikov. Vsak naj po svojih močeh stori, da se preko opoldneva prehranijo oni otroci, ki radi oddaljenosti ne morejo domov k obedu. Sicer pa se moramo zavedati, da kar smo storili tem našim malim, smo sebi storili, svojemu rodu, svoji krvi! Z božjo pomočjo in pomočjo vas vseh storimo tudi letos za naše male in uspeh v npravstvenem kakor tudi zdravstvenem pogledu ne bo izostal.

Križevci. V nedeljo dne 20. oktobra se vrši pri Sv. Križu pri Ljutomeru, zjutraj po rani

sv. maši, ustanovni občni zbor krajevne organizacije Jugoslovanske radikalne zajednice. Na občnem zboru bo govoril naš stari znanec tukajšnje župnije gospod Franjo Žebot z Maribora.

Ljutomer. Nekaj novega bo prihodnja nedeljo v Katoliškem domu. Videli boste kinofilm o slovesnostih evharističnega kongresa v Ljubljani. Film bodo dopolnjevale skioptične slike. Predavanje bo pa imel tajnik Prosvetne zveze iz Ljubljane g. Vinko Zor. Vsi ste vabljeni k tej prireditvi. Oni, ki ste se evharističnega kongresa udeležili, ga boste na novo doživeli, kateri pa ste takrat bili doma, pa ga boste v duhu doživljali ob lepih slikah in živem filmu. Za kritje stroškov se bo pobirala malenkostna vstopnina. Ker je ta dan misijonska nedelja, bodemo preostanek naklonili misijonom. Ne zamudite! — V svetovni vojni padli vojaki naše fare dobijo svoj spomenik. Marmorna plošča z imeni bo vzidana v steno farne cerkve na sprednji strani. Spomenik bo do praznika vseh svetnikov gotov in tega dne blagoslovljen. Tega dne bo slovesno blagoslovljen tudi novi križ na pokopališču, ki bo letos na novo preurejeno. — Oskrbništvo admontskih vinogradov je dalo prenoviti križ in kapelo v Grezovčaku, katera sta bila preteklo nedeljo na novo blagoslovljena. — Tudi v naši fari se je začelo novo politično življenje. Nimamo pa še do konca organizirane nove stranke. Zato bo to nedeljo po osmi sv. maši v dvorani Katoliškega doma ustanovni občni zbor nove stranke JRZ za mesto Ljutomer in

Italijanske težave z gorivom v Abesiniji.

Najšibkejša točka italijanskega vojnega prometnega načrta je preskrba z gorivom za vozila. Italija ga ima na razpolago le majhne količine in če upa, da bo našla v Abesiniji oljne vire, mora priti pač najprvo do njih. Računa tudi z domaštnimi kurilnimi snovmi, n. pr. z lesnim plinom. Te pa seveda še niso dobro preiskušene in ne moremo vedeti, kako se bodo obnesle.

Nekaj o Abesiniji.

Abesinija je razdeljena na 10 provinc. Te so: Ogaden, Galla, Tigre, Kaffa, Džima, Šoa, Godžam, Amhara, Danakil in Vola.

stvar. S stisnjenimi zobmi je šepal naprej, dokler ga ni mogel nikdo več doseči s kroglo iz gozda. Šele nato je odložil tovariša in mu preiskal rano, ki je bila težkega značaja, vendar ne smrtonosna.

Franc je pojasnjeval v pretrganih presledkih, kako so ga opomnili prvi Lavisonovi strelci, da mu je prihitel na pomoč.

Prijatelj se mu je zahvaljeval za pomoč z zatrdilom, da bi bil brez njegovega odločilnega posega v boj sigurno zgubljen.

Prijatelja sta se dvignila in vlekla ter šepala po zasneženi ravni v temni noči kakor po križevi poti. Komaj in komaj sta dosegla kočjo v zavesti, da še nikakor nista rešena pred preganjalci! Za enkrat sta bila pod dobro zavaranostreho, na toplem ter dovolj preskrbljena s prehrano ter strelivom. Sklenila sta, da se bosta pustila oblegati v taborišču, kjer se bosta branila do zadnjega zdihljaja.

Frančeva rana ni bila kar tako, kakor je zgedala na prvi pogled. Razbita so bila od kro-

gle pleča in načeta celo pljuča. Popolen ter daljši mir je bil neizogibno potreben, če je še hotel okrevati. Orjaški Amerikanec se je zlizal v par dneh in se že upal iz snežne trdnjave venkaj po otoku na ogled. O kakih indijanskih napadalcih ni bilo daleč naokrog ne duha in ne sluha. Ali so jo skupili rdečkarji v ponočnem boju tako hudo, da so popolnoma opustili maščevanje, ali so se pa zavlekli po pomoč? Na ti dve vprašanji ni bilo pravega odgovora. Lavison, ki je imel že večkrat posla z rdečkarji, je trdil, da Indijanec ne odneha v maščevalnosti, pa naj velja, kar hoče! Ranjeni Gruber je zatrjeval po svoje, da se oblege in spopada z Indijanci ni bati pred zginom zime ter snega.

Skupen sklep samotarjev se je konečno glasil: Kakor hitro bo Franc količkaj pri moči in bodo dopuščale vremenske prilike, bodeta ostavila kočjo na otoku in se bosta preselila v kak drugi kot, kjer ju ne bodo tako naglo iztaknili Indijanci. Zlata je tičalo pod peskom ob ogromnem Medvedjem jezeru povsod in zakaj si napatati smrtno sovraštvo Indijancev na preveč vidnem mestu.

okolico. Izvolil se bo novi odbor, ki bo zana-prej vodil vse posle. Vabimo vse volilce, da se tega političnega sestanka gotovo številno udeležijo!

Št. Andraž pri Velenju. Pred kratkim smo brali v »Slovenskem gospodarju«, da sreska načelstva razpošiljajo odlok zoper konkubinate ali divje zakone. Pri nas pravimo take-mu razmerju »koruzni zakon« ali kratko »na koruzi«. Čudno se nam zdi, da v naši občini o tem ničesar ne vemo, namreč o kakem odloku zoper »koruznike«, o koruznikih samih že vemo, in sicer še preveč. Če je naša občina tudi dobila kak odlok (in ne vemo, zakaj bi ga ne), zakaj neki ne nabije tega na občinsko desko?!

Dramlje pri Celju. Dne 20. oktobra se vrši letna cerkvena slavnost podružnice sv. Uršule, ki traja kot običajno tudi še v pondeljek. Kramarjem bo letos jako prav prišlo, da se slavnost obhaja pred godom, kajti dne 22. t. m. se bo vršil redni veliki letni sejem. Sejm-ska uprava bo poskrbela za velik dogon živine. Različne vrste sadnih drevesc si bo ta dan lahko marsikateri nabavil pri domačih sadjarjih, ki jih vzgajajo na tisoče!

Sv. Peter pod Sv. gorami. V župniji imamo precej korenjakov, ki so prekoračili 80. leto starosti. To nam je v ponos in v veselje, ker se zavedamo, da tu živi zdrav in klen rod. Očak med našimi očanci pa je Mošet Anton, kateri je 3. oktobra t. l. prekoračil 90. leto svojega življenja. Je to možak, kateri je stal vedno v katoliško usmerjenih vrstah in ki zasluži, da se ga spomnimo ob njegovem življenjskem jubileju. Bil je svojčas ključar župne cerkve sv. Petra, ključar podružne cerkve sv. Križa ter cela desetletja ključar sloveče romarske cerkve Matere božje na Sv. gorah. Gotovo je še v živem spominu pri romarjih, ki ga poznajo po njegovi sicer mali postavi, pa po strogosti, ki jo služba cerkvenega ključarja pri tako veliko obiskani božji poti kot so Svete gore zahteva. Še mnogo bolj pa je v spominu pri čč. duhovščini, katero je ob priliki romanj, po končanih napornih urah v cerkvi, znal zabavati na samo njemu lasten način. Jubilantu, ki biva ob skrbni negi svoje ženske, v krogu svojih vnukov pri sinu Jožetu, sedanjemu svetogorskemu cerkvenemu

ključarju, želimo, da uživa večer svojega življenja v zadovoljstvu in da ga za njegov trud rakoč v nebeških dvorih nagradi. Ona, kateri je služil toliko let — svetogorska Kraljica!

Sv. Rupert nad Laškim. Tako prijetno, toplo jesen imamo letos, da se ne moremo Bogu dovolj zahvaliti za to dobroto. Ljudje povsod sejejo ozimino in z veseljem spravljajo poljske pridelke. — Najbolj pa želimo, da bi ugodno izpadla naša zadeva z upostavitvijo stare občine Sv. Rupert. Jeenesarski mogočnjaki so

nam starodavno občino raztrgali na tri kose tako nespametno, da se vsak trezno misleči človek mora zgražati in jeziti nad toliko krivico. Sedaj je nad 80% občanov v Št. Rupertu odločno zahtevalo, da se vpostavi stara občina; napravila se je tozadevna prošnja na notranje ministristvo. Vsak razsoden človek ta korak pozdravlja, samo nekaj Trobendolčanov se je dalo preslepiti, da so poslušali znane Marušič-Pucelj-Kramarjeve pofarje. To je obsodbe in obžalovanja vredno.

Ženski svet

Materinstvo.

(Nadaljevanje.)

Postelja, v kateri imamo žimnice, moramo tudi pripraviti nekoliko udobneje. Pod žimnico prekrizamo dve deski tako, da je hrbet ravno na križišču. Postelja se tako ne upogiblje ter ostane žimnica ravna brez vdolbin, ki povzročajo neprijetnosti med porodom. Tudi na žimnico damo najprej kos nepremočljivega platna in nato rjuhe, kakor sem omenila že zadnjič.

Pred porodom se mora žena temeljito skopati ali vsaj umiti v topli vodi, kateri je dobro dodati par kapljic lizola. Pri porodu se bolnici rada zapira voda. V tem slučaju je treba na mehur dati tople obkladke in položiti pod porodnico posodo tople vode. Bolnica mora iti točno vsak dan na stran. Zaprtje se po porodu kaj rado pojavi, zato je dobro pripraviti kakšna odvajalna sredstva.

Žena sama mora poskrbeti, da ima babično pomoč takoj pri roki. Če pa je porod otežkočen in postane stanje bolnice nevarno, ne smemo odlašati prav nič, temveč moramo takoj poklicati zdravnika.

Še se pojavljajo pri nas nad vse žalostni slučaji. Če zbolí krava v hlevu ali prašiček v svinjaku, tedaj uvidi gospodar, da je zdravniška pomoč nujna. A ne uvidi tega, ko se mu zviija žena v strašnih porodnih bolečinah, ko visi njeno življenje in morda tudi življenje neboljjenega otročička na tanki niti. Res je danes obupna borba za obstanek. Res, ni

denarja v kmečkih hišah. A v takšnem primeru mora mož, ki goji v sebi le količjak človeških čustev, žrtvovati, karkoli mu je mogoče, da reši sebi ženo, otroku mater in domu gospodinjjo.

Kdaj sme porodnica vstati?

Pri tem se pri nas veliko zagreši. Naše žene vstajajo še pred tednom, ker jih delo goni iz postelje. A malokatera je toliko močna, da bi to lahko brez posledic prenesla. Navadno se taka žena, ki vstane prezgodaj iz porodniške postelje, le počasi popravlja. Marsikatera pa hira vse življenje zato, ker je morala prerano vstati.

Pravilno ravna žena, ki ostane prvi teden v postelji, drugi teden pa vstane in se polagoma privaja hoji in gibanju v sobah. Potem lahko opravlja lažja dela.

Hrana mlade matere je v prvih dneh mleko, juha, čaj in prepečenec s surovim maslom. Naslednja dva dni lahko je jajca, mlečni zdrob, kavo. Dalje belo meso od perutnine, krompirjev piré in druge lahke jedi. Po enem tednu pa zopet lahko uživa navadno hrano.

Zelje.

Zeljenad spada k najvažnejšemu hranilvu, dasi ne vsebuje dosti redilnih snovi. Največ ima v sebi rudniških snovi: soli, železa, kalija itd. Vse to daje zeljenjavi prijeten okus, ki nam vzbuja tek in pospešuje prebavo. Ljudje, ki uživajo dosti mesa, jajc in mleka, radi bolehalo na slabi prebavi in zaprtju, ločim

Povsem ozdravljeni Lavison je opustil nastavljanje pasti in je raziskoval okolico, da bi sam mogoče odkril kje v snegu indijansko sled.

Minuli so dnevi, tedni in meseci, nobene napovedi o kaki bližajoči se nevarnosti.

Tudi Franc si je že bil opomogel toliko, da je ostavljal kočjo za krajše sprehode, ki so mu vidno vračali ter krepili zdravje. Siguren je bil, da bo pred spomladjo pri prejšnjih močeh in se bosta selila s prijateljem s popolnimi — združenimi močmi.

Popolen izostanek Indijancev je zazibal oba samotarja s časom v toliko brezbriznost, da sta že zopet nastavljala pasti, jih pregledovala in izostajala z doma v urah, ki so bile kolikor toliko svetle.

Dan pred Božičem je obstal Lavison po pregledu pasti na hribu, zasajal pogled proti severu po ravnini, po kateri se je podil vihar.

»Pripravljena morava biti na blizzard (posebno ljut sneženi vihar)«, se je obrnil s pojasnilom do tovariša. »Da, blizzard se bliža in obe-tajo že predznaki vso njegovo ostrost.«

Nagovorjeni je obrnil viharju hrbet, ker ga

je skoraj navpično se padajoči sneg pikal ter zbadal v obraz, kakor s šivankami.

»Kar se tiče mene, mi je hudega vremena že sedaj dovolj.«

Amerikanec se je nasmehnil z razlago:

»Franc, pihati ter briti šele prične. V devetih do desetih urah bova lahko govorila o blizzardu. To zimo sva itak srečna, ker je še niti prav okusila nisva. Vsekako bo pa za naju dobro, da se začneva spravljati proti domu. Kar tukajle v bližini je še par pasti, katere morava pregledati in za tem sva gotova.«

Šla sva navzdol po hribu in na drugi strani do skupine pečovja. Med dvema skalama se je skrivaj srednje velik volk, ki je tičal z eno prvo ter zadnjo tace v železju. Ko sta se mu približala lovca, je dvignil glavo, ju pogledal, ne da bi bil pokazal besno jezne zobe. Samo njegove rjave oči so švigale sem ter tja.

»Tako dela zmira volk«, je pripomnil Amerikanec. »Nikdar ne skuša, da bi iz pasti popadel. S krepelom ga lahko ubiješ brez nadaljnega.«

Dalje sledi.

V bližini Adué kopljejo železo.

Na jugovzhodu Tanaškega jezera so najdišča zlata in mnogih rud.

Na severu Addis Abebe raste bombaž.

Na vzhodu železniške proge Addis Abebe — Džibuti uspeva kava, ki daje slovito mokko, enako tudi na jugovzhodu Hararja.

V Ogadenu uspeva ovčjereja, višje proti jugovzhodu je dosti bivolov in volov.

Prebivalstvo Abesinije govori 150 narečij, službeni jezik je amharščina.

Amharska abeceda ima 267 črk.

ŠIRITE NAŠ LIST!

pa oni, ki se hranijo bolj z rastlinsko hrano, te bolezni ne poznajo.

Zelje ima izmed vseh zelenjadi največ kalcija, ki je važna hranilna snov. Obenem je zelo okusno in poceni, zato gleda vsaka gospodinja, da si pripravi doberšno kad kislega zelja. Sveže zelje uživamo lahko kot solato, skisano pa, ali surovo v solati, ali pa kuhano.

Če hočemo imeti dobro kislo zelje, je treba z njim pazljivo postopati. Uporabiti smemo le popolnoma dozorele, trde zeljne glave, ki jih otrebimo gnilobe, zelenih listov in kocev nov ter jih pustimo, da se odtečejo. Voda ne vpliva dobro na kisanje. Zeleni listi pa dajo zelju slabo barvo in povzročijo, da postane mehko.

Rezalnik moramo očistiti rje in vsakršne nesnage. Zelje mora biti kolikor mogoče drobno narezano. Kad, v katero nameravamo vlagati zelje, moramo dobro pregledati, ako nima kakšnih lukenj ali razpok, kjer bi odtekala zelnica. Dobro je, če jo nekaj dni preje napolnimo z vodo. Koristno je to tudi zato, ker jo potem lažje osnažimo, da ne ostane prav nikjer sled nesnage iz prejšnjega leta.

Očedimo tudi deske in kamenje, s katerim nameravamo obtežiti zelje. Snage pri tem delu pač ne smemo prezreti.

V pripravljeno kad stresamo približno dva jerbasa zelja, ga posolimo z dvema pestema soli in dobro pretlačimo. Nato damo zopet zelje in potem solimo, vse to toliko časa, da kad napolnimo. Če potresemo po zelju nekoliko zrn kumine ali vložimo kutine, mu izboljšamo okus.

Zelje pokrijemo s celimi zelenimi listi. Med zrezano zelje lahko vlagamo tudi cele glave, katere uporabimo pozimi za zeljno solato, za sladko ali prisiljeno zelje.

Na vrh zelja položimo deske, katere enakomerno obtežimo s kamenjem. Čez nekaj dni se pokaže na pravilno vloženem zelju zelenkast sok. Če tega ni, moramo zelju doltiti še nekaj vode.

Pri kipenju se pretvarja sladkor, ki je v zelju, v mlečno kislino, ki varuje zelje pred gnitjem.

Zelje moramo vsaj enkrat v tednu dobro očistiti. V ta namen odstranimo uteži in deske. Pripravljeno moramo imeti čisto vodo in krpo. Ko smo deske odstranili, odstranimo še zelne liste in zelje, ki je postalo suho vsled nezadostne množine zelnice, ali pa je mehko, sluzasto. Takšnega zelja ne smemo uporabiti niti za živali. Z mokro krpo natančno obrišemo kad nad zeljem in zelje samo. Ako ima vrhnja plast zelja slab duh, jo moramo odzvzeti in izprati v mrzli vodi, dobro ožeti in vložiti nazaj v kad. To plast je treba še nekoliko posoliti. Zeljnate liste, deske in kamne, ki smo jih dobro umili, položimo nazaj.

Če se nam zelje noče skisati, lahko pospešimo kisanje s tem, da mu dolijemo nekaj zelnice. Ponekod mu pridenejo v tem slučaju kvas ali vino.

O sušenju grozdja.

Dobro dozorelo, sladko grozdje obesimo na sončen prostor in ga pustimo toliko časa, da se osuši in izgleda kakor rozine. Uporabljamo ga mesto rozin za potice.

Vlaganje grozdja v sladek kis.

Za vlaganje smemo uporabiti le ono grozdje, ki ima debelo, odporno kožico. Grozd dobro umijemo in odstrižemo s škarjami posamezne jagode, tako da imajo prav kratke peclje. Vložimo jih v sladek kis, ki ga pripravimo tako-le:

Vinski kis primerno razredčimo in skuhamo v njem sladkor (na 1 liter pol kg). Ko se popolnoma ohladi, vložimo vanj grozdje. Dobro zavezane kozarce damo v lonec, kjer je vode do roba kozarcev. Segrevamo počasi približno 15 do 20 minut. Nato postavimo lonec s steklenicami od ognja in pustimo, da se ohladi. Steklenice hranimo na suhem, hladnem, a vendar ne premrzlem prostoru.

Kako hranimo grozdje za zimo?

Če hočemo ohraniti grozdje za zimo, moramo zbrati pri trgatvi lepše in večje grozde. Pecelj, kjer je grozd odrezan, zapečatimo s pečatnim voskom, grozdje pa obesimo na suho in zračno, a ne premrzlo mesto.

Praktični nasveti.

Da nam čebula ne gnije, jo moramo v jeseni na soncu dobro posušiti. Nekatere gospodinjice jo obešajo tudi v dim, ki zamori v čebuli glivice, katere povzročajo gnitje. Hraniti jo moramo na suhem, zračnem prostoru. Da ne bo začela prehitro odganjati, mora biti tudi na hladnem.

Če se jesih zgosti, ga lahko očistimo tako-le: približno na vsak liter jesiha prilijemo dve mali žlički sladkega mleka in ga pustimo 24 do 48 ur popolnoma mirno stati. Če se ni še izčistil, moramo to ponoviti. Ko se gošča vsede na dno, odlijemo čist kis v drugo steklenico in jo zamašimo.

Da se mleko ne prismoči, ga ne smemo nikoli dati v suho posodo, temveč jo moramo preje dobro zmočiti z vodo.

Madeže od sadja spravimo iz obleke, ako držimo umazano mesto nekaj časa v vodi, ki med tem vre. Tako spravimo le sveže madeže. Ako pa so že zastareli, jih drgnemo z limoninim sokom. Nato izperemo blago v mlačni vodi. Iz perila pa spravimo sadne lise, če ga pomočimo v vroči limonin sok in potem izperemo v topli vodi. Tudi slan vinski očet odje sadne madeže.

Kako operemo volnene rokavice? Volnene rokavice se zelo rade uskočijo. Zato jih moramo namakati in izpirati vedno v mlačni vodi. Če vlijemo nanj tople ali celo vroče vode, v kateri jih zmencamo in jih nato v mrzli vodi izpiramo, se bodo tako uskočile, da jih ne bomo mogli rabiti. Isto je z volnenimi nogavicami. Obesimo rokavice tako, da so obrnjeni prsti navzgor, da se voda odteka navzdol in da se prsti hitreje posušijo. Najbolje pa je, če se rokavice perejo na roki.

Obvarujte krompir pred gnilobo. Dostikrat slišimo pritožbe, da krompir v kletih začenja plesniti in gniti. Dela se škoda, a od pomoči ne poznamo. Že v jeseni moramo biti skrbni, ko krompir spravljamo. Če ostane med zdravim krompirjem vmes gnil, potem bo začel gniti tudi ostali krompir. Saj vemo, da se gniloba zelo hitro širi. Gnitje nastane tudi, ako spravimo v klet krompir, ki še ni popolnoma suh. Posebno ranjen krompir je treba dobro posušiti, da dobi rana tanko skorjico. Ako opazimo v kleti gnilobo, moramo ves nagnit in moker krompir odstraniti. Zdrav krompir damo na prostor, ki smo ga prej dobro očistili in pobelili z apnenim beležem. Ob lepem vremenu moramo klet prezračiti in osušiti. Za tla so najboljše deske ali suhi svišč (glen). Tla potresemo precej na debelo z žganim apnenim prahom. Žgano apno namreč dobro razkužuje. Zdrav krompir naložimo po tleh, ga posujemo z apnom in nato naložimo drugo plast krompirja, ki jo spet potresemo z apnom itd. Ni se nam treba bati, da bi apno krompirju škodovalo. Okusa ne bo nič slab-

šega, našemu želodcu ne bo nevarno, ako ga pred uporabo dobro operemo, a pred gnilobo se nam bo krompir ohranil do pozne pomladi. Namesto apnenega prahu lahko vzamemo pepel ali prah od lesnega oglja.

Petrolej izboljšamo, da gori z jasnejšim plamenom, če damo v svetiljko žlico soli. Sol očiščuje petrolej in ostane lahko dolgo v svetiljki.

Kuhinja.

Prisiljeno zelje. Zelje narežemo, poparimo in pokrijemo. Čez nekaj časa ga odcedimo. Na masti zarumenimo nekaj sladkorja in stresemo na to zelje ter ga osolimo. Dušimo ga, dokler se voda ne usuši. Nato ga potresemo z moko, ki se mora zarumeneti. Zalijemo z juho ali vodo ter dušimo do mehkega, pridenemo par zrn kumine in kisa po okusu.

Sladko zelje. Zelje očistimo, zrežemo in poparimo. Na masti razbelimo žličico sladkorja, čebulo in strok česna ter potresemo z moko in napravimo blede rumeno prežganje. Odcejeno zelje stresemo na prežganje, ga osolimo, dobro premešamo ter zalijemo z juho ali vodo. Lahko nekoliko popopravimo in dušimo.

Rdeče zelje napravimo na isti način, kakor prisiljeno zelje.

Kostanjev zavitek. Napravimo vlečeno testo iz pol kg moke, četrt litra mlačne vode, koščka masla ali masti in nekaj soli. Moramo ga dobro zgneti ter ga pustimo pokritega počivati. Nato ga razvaljamo in namažemo s sledečim nadevom: 5 dkg masla vmešamo z 10 dkg sladkorja in 2 rumenjaka. Dodamo malo vanilije ter sneg dveh beljakov in pol kg kuhanega, olupljenega in pretlačenega kostanja. Nato testo zvijemo, ga polijemo z mlekom in spečemo v pečici. Ko je pečen, ga razrežemo na rezine in potresemo s sladkorjem.

Jabolčni štrudelj. Napravimo vlečeno testo iz pol kg moke, četrt litra mlačne vode, koščka masti ali masla in nekaj soli. Zgnetemo ga prav dobro. Paziti moramo, da napravimo mehko testo. Pustimo ga počivati. Nato ga razvaljamo in pomažemo z žlico olja, da se da lepše razvleči. Razvlečenega namažemo z drobtinami, ki smo jih oprazili na masti ali maslu. Potresemo z jabolčnimi rezinami, sladkorjem, cimetom in z nastregano limonino lupino. Testo zvijemo in ga damo v namazano posodo ter ga pečemo v vroči pečici. Če dobiva štrukelj trdo skorjico, ga pomažemo z mlekom. Pečenega zrežemo na koščke in potresemo s sladkorjem.

Gobe s smetano. Očiščene in zrezane gobe prepražimo na masti, kjer smo zarumenili najprej čebulo in nato sesekljanega česna in zelenega petršilja. Gobe osolimo in popramo. Ko se voda izduši, jih potresemo z žlico moke, prepražimo in po potrebi zalijemo z juho ali vodo. Lahko dodamo eno ali dve raztepeni jajci. Nazadnje pridenemo še kisle smetane.

Češpljevi cmoki. Krompir skuhamo, olupimo, stlačimo in mu primešamo (dokler je še vroč) moko, košček masti, soli in jajce. Zgnetemo v testo, da postane gladko. Če je veliko testa, ga razdelimo v več hlečkov, katere razvaljamo in razrežemo na štirioglate krpice. Na vsako položimo češpljo brez peške, v katero damo košček sladkorja, potresenega s cimetom. Nato krpico dobro zavijemo. Kuhamo jih v slanem kropu 10—15 minut. Nato jih poberemo s penovko iz vode, jih položimo v plitvo posodo in zabelimo z mastjo ali maslom, na katerem zarumenimo kruhovih drobtinic.

Vojna v vzhodni Afriki.

Petorica italijanskih generalov.

Italijanska armada v vzhodni Afriki, ki se je lotila vojnega pohoda proti Abesincem, je pod poveljstvom petorice generalov. Vrhovni poveljnik je 69letni general Emilio de Bono, ki spada med najožje Mussolinijeve prijatelje. Spoznal se je z Mussolinijem v svetovni vojni, ga je spremljal pri prvem fašističnem pohodu na Rim in je postal njegov vojaški svetovalec.

De Bono ima velike zasluge za italijanske uspehe v kolonijah.

Šef de Bonovega generalnega štaba je 61letni general Gabba, ki je služboval skoraj vedno v kolonijah. Gabba je šolan topničar.

Poveljnik italijanskih kolonijalnih vojakov iz Eritreje in Somalije je 58letni general Alessandro Biroli.

Ostala dva glavna poveljnika sta general Rodolfo Graziani, vojaški poveljnik Somalije in general fašistične milice Attilio Teruzzi.

Razsežnost Italijanske fronte na severu in napredovanje preko Adu.

Italijanska fronta pri severnem pohodu nad Abesinijo je dolga 70 km. Oporišče leži na vzhodu pri Senafeju, na zapadu pri Adigrali. General Santini poveljuje prvemu zboru na vzhodu, general Biroli domačim askarom na sredini, general Maravigna četam na zapadu. Vrhovni poveljnik te 110 tisoč mož broječe armade je poprej imenovan stari general De Bono.

Italijani so se lotili vojnega pohoda poleg topništva, pehote ter konjenikov, tudi še s težkimi bombnimi letali in najmodernejšimi lažjimi in težjimi tanki.

V zadnji številki smo pustili prodirajoče Italijane, koj za utrjeno abesinsko točko Adua, katero so zavzele italijanske čete po večdnevni srditi boj iz zraka, s pomočjo artilerije in pehote. Italijanske zgube iz prvih spopadov z abesinskimi predstražami in obmejnimi oddelki so cenjene na 3600 mož z 200 častniki. Abesinci so sami sporočili Društvu narodov v Ženevo, da so znašale njih zgube od početka bojev od 8. oktobra 6000 mož.

Pri Adui so že bili Italijani poraženi od Abesincev 1. marca 1896. Precej močna abesinska armada je tedaj poklala do zadnjega moža 16.000 mož broječo italijansko vojsko pod vodstvom generala Baratierija.

Italijani so tudi pri tokratnem prodiranju zadeli na velikanske ovire. Mali tanki, ki so do Adu sodelovali pri napadih, ne bodo več mogli spremljati čet, ker onemogoča njih kretanje puščavski pesek. Na jugu Adu v goratih predelih so zbrali Abesinci močne čete, s katerimi hočejo zaustaviti italijansko prodiranje od severa.

Italijanska ofenziva iz juga.

Na jugu je obdana Abesinija od kolonije »Italijanska Somalija«, koje vojaški poveljnik je že omenjeni italijanski general Rodolfo Graziani. Iz italijanske Somalije je udrla italijanska vojska v abesinsko pokrajino Ogaden. Prvotno so nameravali Italijani, da se bodo polastili te province v brzopohodu; vendar so jih začeli manjši abesinski oddelki tako iznenada napadati zdja tu in zdaj tam, da si morajo priboriti vsak kilometer s prav krvavimi manjšimi spopadi, ne da bi se bili spoprijeli na tem ozemlju z glavno abesinsko silo 100.000 mož, katerim poveljuje vrhovni poveljnik abesinske armade Wahib paša. Italijanske zgube na jugu so prav znatne.

Še ena možnost italijanske ofenzive.

Italijani bi lahko začeli prodirati na abesinsko ozemlje iz Assabe v Eritreji proti srednjemu vzhodu Abesinije. Pripravili so za na-

skima armadama ne po dnevu in ne v noči miru.

Na vzhodu iz smeri eritrejskega mesta Assab ob Rdečem morju še niso trčili Italijani na Abesince v času, ko to beležimo. Tudi za slučaj tega napada na hudo malaričnem ozemlju je Abesinija pripravljena in se bo branila na življenje in smrt, ker gre za njeno edino železnico.

Prekinitev diplomatskih zvez — napredovanje Italijanov in obkoljevalni poskus Abesincev.

Ko je bilo klanje na strani Italijanov ter Abesincev takorekoč na višku, je došlo med obema državama do preloma diplomatskih stikov 8. oktobra. Ta ta dan je bil odpoklican abesinski poslanik iz Rima in italijanski iz Addis Abebe. Omenjeni dan je ugotovil svet Društva narodov v Ženevi, da je nastopilo med Italijo ter Abesinijo vojno stanje in je smatrati za napadalca Italijo.

Dne 8. oktobra je prispela v Evropo vest, da so na severu zavzeli Italijani Aksum (2000 m nad morjem), eno najvažnejših abesinskih mest, v katerem so kronali abesinske kralje. Z zavzetjem Aksuma je zavojevala italijanska vojska vse ozemlje med Adigratom, Aksumom in Adu, kakor je bilo določeno po prvem načrtu italijanskega vrhovnega poveljstva.

Istočasno, ko so javili Italijani, da so zavzeli Aksum, je tudi abesinska legija smrti vdrla 70 km daleč v italijansko kolonijo Eritrejo in obstoja resna nevarnost obkolitve italijanske vojske, ki je zbrana na črti Adua — Adigrat — Aksum. Abesinci poskušajo obkoliti Italijane z armado 80 tisoč mož, katerim poveljuje rasa Sejum.

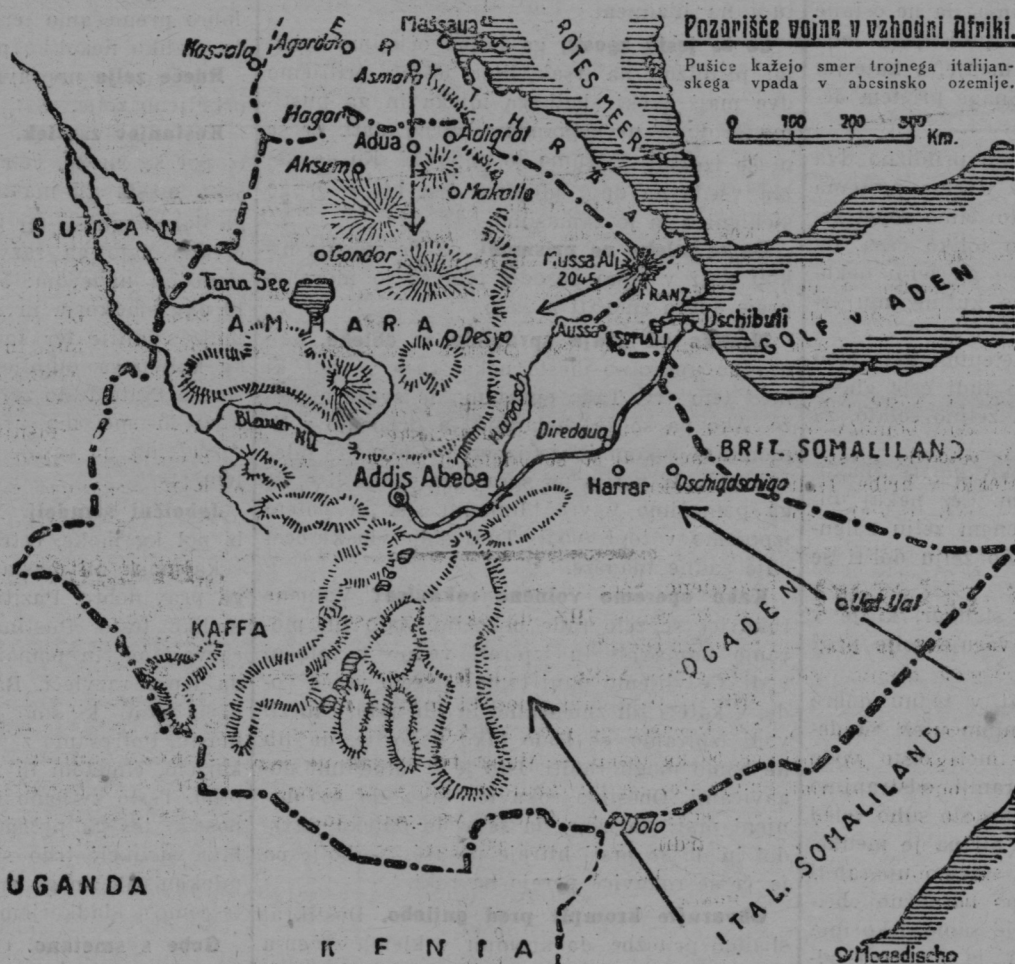
Za hrabrost abesinske vojske je značilno, da je odvzela do dne 8. oktobra Italijanom 12 tankov. Abesinci so naskočili tanke, so povzpeli po njihovih oklepih, pobili njih posadko in se jih na ta način polastili.

Poročila severne fronte 9. oktobra.

Dne 9. oktobra se je položaj na severni črti Aksum — Adua — Adigrat silno poslabšal za Italijane. Iz Addis Abebe so javili Abesinci, da italijanske čete Aksuma sploh niti zavzele niso in da je abesinski poveljnik severne armade Sejum iztrgal Italijanom Aduo ter Adigrat.

Abesinske čete (legija smrti), ki so vdrla v italijansko kolonijo Eritrejo, napredujejo v smeri na prestolico Eritreje mesto Asmara.

Italijanski vrhovni poveljnik general De Bono je zapustil 9. oktobra svoj glavni stan in se je podal na fronto.

skok na gorovje Muša Ali 95 lahkih tankov ter letala za napad na Dire Davao in Džidžigo ter v smeri na edino železnico, ki pelje iz Džibuti ob morju v abesinsko prestolico Addis Abebo. Na ta napad se Abesinci na vso moč pripravljajo. Povsod vežbajo vojake.

Može in sinove spremljajo žene in matere, ki so v ulogi bolničark in vojnih branjev ali marketenderic. Abesinski ženski spol celo sili v prve bojne vrste.

Ravnokar omenjeno ozemlje je skrajno nezdravo radi malarije, ki ne prizanaša niti domačinom in kako opasno še bo le gospodarila med Italijani!

Napad od treh strani.

Kakor je razvidno iz dosedaj povedanega, hočejo Italijani iz treh strani naperiti pohod na Addis Abebo. Na severu in na jugu je že pričel krvavi ples z abesinskimi predstražami in manjšimi oddelki, ki ne dajo italijan-

Dnevi manjših spopadov od 10. do 14. oktobra.

Od 10. do 14. oktobra so se vršili srditi manjši spopadi na severni fronti. V Adui se je v teh dneh utrdila italijanska vojska. Za mesto Aksum so se vršili hudi boji. S protinapadi pred Aksumom so Abesinci uspeli, da niso mogli Italijani dalje prodirati in ne zavzeti tega mesta. Vojna poročila pravijo, da so začeli Italijani zbirati na severu v dolini reke Takaze čete, da utrdijo desno krilo svojega prodiranja, ki je ogroženo.

Poročali smo v današnjem sestavku o bojišču, kako je vpadla v italijansko kolonijo Eritrejo abesinska »legija smrti« v smeri proti Asmari, da bi napravila za hrbotom italijanske severne fronte zmede. O vseh abesinskih četah, ki so vpadle v Eritrejo, trdijo francoski poročevalci, da so jih popolnoma uničila italijanska letala.

Izdajstvo abesinskega prvaka in vojne priprave na jugu.

Rasa Gukša, vladar pokrajine Makale v vzhodni Tigri, 100 km južno od Adu, je prešel s 1500 vojaki, orožjem in municijo k Italijanom. Predajnik je bil naklonjen Italijanom in v sporu z abesinskim cesarjem. Gukša upa, da se bo povspel s pomočjo Italije na abesinski prestol.

Italijanski general R. Graziani se je začel gibati s svojo vojsko na jugu v provinci Ogaden. Italijanske čete so baje oddaljene od glavne abesinske postojanke v Ogadenu od mesta Harar samo še 50 milj. Če bi uspelo Italijanom, da se polasta mesta Harar, bo v najresnejši nevarnosti edina abesinska železnica iz Džibuti ob morju v prestolico Addis Abebe. Vsak čas pričakujejo v Hararju bombardiranje iz sovražnih letal in je ostavilo mesto 20 tisoč prebivalcev in se zateklo v hribe. Italijansko letalstvo razvija na vseh frontah veli-

ko napadalno drznost ter napada abesinske čete z bombami in s strojnimi puškami.

Italijanski poslanik noče iz abesinske prestolnice in pripravljenost Mussolinija za mir.

V današnjem poročilu pravimo, da je dobil italijanski poslanik v Addis Abebi poseben vlak na razpolago, da zapusti Abesinijo, ker je vojno stanje med obema državama. Italijanski poslanik grof Vinci do danes ni zapustil Addis Abebe in trdi, da vstraja po lastni volji na svojem mestu in se bo pokoril samo sili.

Avstrijsko časopisje prinaša vest, da bi bil Mussolini pripravljen na mir, če bi mu Društvo narodov prepustilo pod posebnimi pogoji abesinske pokrajine: Tigre, Harar in Ogaden.

Poslednje vesti z bojišča v Abesiniji.

Italijanske čete so zasedle dne 14. oktobra na severu mesto Aksum, ki se je predalo prostovoljno po tolikernih in srditih bojih. Ljudi spopadi se vršijo v dolini reke Takaze.

Italijani poročajo z abesinske fronte, da se je predalo še nekaj pokrajinskih poglavarjev, ki so po predaji obljubili zvestobo Italijanom. V provinci Ogaden na jugu je prišlo med prodirajočo italijansko vojsko in abesinskimi predstražami do bojev.

Italijanski poslanik noče zapustiti Addis Abebe. Abesinci so grofa Vincija in italijanskega odposlanca polkovnika Caldimerija zaprli in prepovedali, da bi ju kdo obiskal.

Vrhovni poveljnik italijanskih čet v vzhodni Afriki general de Bono je odkril v Adui spomenik leta 1896 padlim italijanskim vojakom.

Dve italijanski ladiji sta pripeljali iz Abesinije na otočje v Sredozemskem morju 800 ranjencev, ki so se udeležili bitke pri Adu. Mussolini je odstavil enega admirala in enega generala.

Šmarju bodo govorili gg. dr. Krek, tajnik M. Kranjc in dr. Ogrizek.

SHODI JRZ V MARIBORSKEM OKRAJU.

Sv. Marjeta ob Pesnici. V nedeljo dne 13. t. m. po rani sv. maši so se zbrali možje in fantje na prostranem dvorišču župnišča pri Sv. Marjeti, kjer se je vršil shod JRZ. Predsedoval je domači zaslužni in priljubljeni g. župnik Frangež. Prvi govornik Franjo Žebot iz Maribora je v poljudni besedi razložil zborovalcem, kako je prišlo do spremembe vlade, kak program ima Stojadinovič-Horošičeva vlada. Za g. Žebotom je govoril g. Leskovar mlajši o gospodarskih zadevah, osobito o najnovejši zadevi: o zaščiti kmeta. Zborovalci so izrazili našemu voditelju g. dr. Antonu Korošču polno zaupanje in zahvalo za njegovo skrb, da je zopet pravica dobila svojo veljavo.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Hrib Sv. Barbare je eden najlepših v Slovenskih goricah. Zadnje nedeljo je bil hrib podoben velikemu mravljišču. Od vseh strani so prišli možje in fantje na zborovanje JRZ, ki ga je sklical bivši poslanec Franjo Žebot. Obširni prostor med cerkvijo, šolo in župniščem je bil poln samih navdušenih naših pristašev. Zborovanje je vodil predsednik krajevne organizacije JRZ domači župan Kajnih. Govorila sta podžupan F. Žebot in Leskovar Josip mlajši iz Maribora.

Duplek. Tudi tukaj je bilo zborovanje izvanredno lepo obiskano. Znamenje, kako so ljudje hrepneli po svobodi in spremembi režima. Ob treh popoldne so se zgrnile ljudske množice v hišo in okrog hiše našega somišljenika g. Gmajnerja, kjer so prisostvovali shodu JRZ, na katerem sta govorila oba govornika s prejšnjih shodov. Predsedoval je zborovanju mladi in agilni predsednik krajevne organizacije posestnik Krajnc.

„Dragoceno“ odlikovanje.

V času potovanja je prišel nemški gledališki igravec Possart na majhno dvorno gledališče v mestu Altenburg. S svojimi nastopi je ugajal občinstvu, sam knez ga je večkrat ustmeno pohvalil, takega vidnega odlikovanja ali reda pa mu le ni podaril. Konečno je minila g. Possarta potrpežljivost, naročil je voz in se odpeljal proti kolodvoru. Pot je peljala mimo knezovega parka. Knez sam je šetal po stegah parka s svojim adjutantom. Ko je zagledal knez, da se pelje mimo znameniti igravec, se je obrnil do pribočnika z vprašanjem: »Kaj pa je Possartu?« — Adjutant se je nasmešnil in je pokazal na gumbnico na levi strani suknje. — »A tako«, je rekel knez, »hitro tecite in prinesite mu odlikovanje!« — »Pst, pst, halo, gospod Possart!« — Voz se je obrnil in zavil v park. — »Takole!« je nagovoril igralca knez in mu je porinil na voz lično omtan zavojček. »Na svidenje!« — Komaj so se spustili konji v tek, že se je dvignil igravec v kočiji in zaklical: »Svetlost! V škatlici sta dve odlikovanji!« — Knez mu je radostno pomahal z besedami: »Nič ne de, dajte pač eno vašemu vozniku!«

Peter Rešetar rešetari.

Ljubi maj, peti maj, konec JNS je zdaj — tako se začena nova politična himna vseh svobodnih Jugoslovanov!

Delo opozicije v Zagrebu. Pretekli teden je imela opozicija zborovanje v Zagrebu. Javnost je bila obveščena, da so si voditelji menjali misli. Zato bo v bodoče Maček govoril le v imenu srbskih davidovičevcev, Davidovič pa le o hrvaškem vprašanju. Če so menjali tudi hrvaški klobuk in srbsko šajkačo, javnost ni bila obveščena.

Zakaj Maček molči? Pri neki spiritistični seji so poklicali tudi rajnega Radiča, da bi povedal skrivnost, zakaj Maček tako molči. Radič se je res pojavil in pojasnil, da zato molči, ker je on sam preje preveč govoril.

Včeraj tebi, danes meni — tako je nekdo brundal po mariborskih ulicah, ki je bil policijsko kaznovan, ko je pred kratkim lahko še sam policijsko kaznoval.

Pismo piše Rapé-Kramer, mariborski Pohorci bi ga naj pa raznesli širom Slovenje. Vse bi šlo gladko, da ni te radovedne policije, ki je sklenila, da bo vsa razmnožena pisma sama prebrala. Ker pa pisma niso bila še frankirana z znamkami, so morali gospodje tudi nekaj denarja založiti v ta namen.

Ne grem v kavarno, ne s lon — to študentsko pesem so nekateri prenapeti JNSsarji hoteli naučiti državne uradnike. Tudi kino je bil prepovedan. Mislil sem, da bom imel zdaj možnost, da bom sam pričujoč pri kino-predstavi, pa sem telefoniral. Prejel sem odgovor, da žal ni nobenega mesta več prostega, vse je

zasedeno. Sedaj se pa ne spoznam več, ali so res že vsi v JRZ, da oklici JNSsarjev tako malo zaležejo?

Iz učnih knjig, ki jih je odobrila še vlada JNS: V polju živi zajec, ki je dolg 4 metre. — Na dvorišču se premika kokoš, ki znese jajce, 50 kg težko. — Mnogi teh napak ne razumejo. Jaz pa jih razumem, saj so te knjige izšle tedaj, ko je Jeftič še vse zelo videl in je tudi trdil, da je 2.000.000 ljudi za njega. Vse troje je namreč enako res.

Pckora. Ko so naši pohorci se predstavili Hrvatomin hoteli imponirati z imenom Pohora, so jih Hrvati razumeli, da so pokora. Svetovali so jim, da naj gredo na vse kraje, kjer so delali krivice in delajo pokoro, pa bo imela Jugoslavija mir pred njimi do konca sveta.

Vaja za plinski napad. Ko se je te dni vršila v Mariboru vaja za plinski napad, je neki JNSsar vzdihnil: Tem nihče ne zameri, ko imajo le igro za plinski napad, nam pa so tako zamerili, ko smo 5. maja imeli le igro volitev, pravih volitev pa ni bilo!

Velika zborovanja JRZ na Slov. Štajerskem.**SHODI MINISTRA DR. M. KREKA.**

V nedeljo dne 20. oktobra, dopoldne ob 10. uri se bo vršil v Brežicah v Narodnem domu, ob treh popoldne pa v Šmarju pri Jelšah v Katoliškem domu ljudski tabor. V Brežicah bo govoril g. minister dr. Krek, dalje tajnik g. Marko Kranjc in g. župnik Trtanik. = V

Ali si že obnovil naročnino?

Poslednje vesti.

Domače novice.

Premestitve pri policiji. Za šefa policije v Mariboru je imenovan g. Alojzij Trstenjak, banski svetnik v Splitu. Dosedanji predstojnik mariborske policije g. Svetislav Radošević pride v savsko banovino. Višji policijski komisar g. Antičević, doslej pri mariborski policiji, je prestavljen v primorsko banovino. Za predstojnika policije v Celju je postavljen g. Stefan Törner, dosedaj komisar pri policiji na Sušaku in prekmurski rojak.

Ustreljen v trebuh. V Žikarcah v okraju Št. Lenart v Slov. goricah je prišlo med fanti, ki so se vračali od kozuhanja koruze, do streljanja. Ranjena sta se zgrudila brata Franc in Konrad Čeh. Franca Čeha je zadelo v trebuh in ima večkrat ranjena čreva. Konrad je dobil le lažje poškodbe.

Zločin ali nesreča? Pod mostom v Tremernih pri Celju so našli mrtvega s prebito lobanjo 52letnega delavca Jožefa Grila, ki je bil zaposlen pri regulaciji Savinje. Je še vprašanje: Ali gre za zločin ali nesrečo?

Vlom v Slovenjgradu. V Slovenjgradu je odnesel nočni vlomilec peku Avguštinu Ungerju iz prodajalne ročno blagajno s 4 tisoč dinarji.

Blaznikova »Velika Pratika« za leto 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blasnika nasl. Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

Slovenske gorice v fotografiji. Prejeli smo izredno lepe posnetke sledečih krajev: Sveti Miklavž pri Ormožu, Sv. Jakob v Slov. goricah, Sv. Trojica v Slov. goricah, Sv. Jurij v Slov. gor., Sv. Andraž v Slov. gor., Svetinje, Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Tomaž v Slov. gor., Sv. Bolfenk na Kogu, Sv. Anton v Slov. gor., Velika Nedelja, Kapela. Oglasite se, kjer potrebujete v teh krajih razglednice, navadne ali fotorazglednice, od 100 komadov dalje vam jih nabavimo. Vprašajte za ceno! — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Proti zaprtju, motnjah in prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne **Franz Josef grenčice**. Odobreno od ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, S. br. 15.485 od 25. maja 1935.

Prireditve in dopisi.

Sv. Trije kralji v Slov. goricah. V naši romanski cerkvi obhajamo v nedeljo dne 20. oktobra god velike služabnice božjega Srca Jezusovega, sv. Marijete Alakok in obenem tudi praznik božjemu Srcu posvečenih družin. Na predvečer bodo ob pol petih večernice in spovedovanje, v nedeljo bo rana in pozna služba božja s pridigami o posvetitvi družin presv. Srcu. Člani Srcu Jezusvemu posvečenih družin, domači in iz Slovenskih goric, na veselo svidenje tukaj pri slovesnem skupnem obhajilu in ponovitvi posvetitve!

Presvetno društvo v Makolah priredi v nedeljo dne 20. oktobra, ob 15. uri v posojilniški dvorani v Makolah gledališko predstavo »Rokovnjači«, igro v petih dejanjih. Ker je čisti dobiček namenjen za obnovo gledališkega odra, so prijatelji naše prosvete vabljeni, da se prireditve udeležijo v obilnem številu!

Prihova. Tu bomó otvorili in na novo oživili doslej zatrto, gluho in mutasto, v verige okovano in obglavljeno presvetno društvo v nedeljo dne 20. t. m., popoldne ob dveh. Vsa okoliška društva prisrčno vabljena! Ob dveh popoldne bo najprej cerkveni govor, zatem govor pod lipo pred župniščem, igra v dvorani in zabava pri g. Pavliču. Na svidenje!

Sv. Primož na Pohorju. V nedeljo dne 13. oktobra, po božji službi, smo pokopali zelo nadarjenega mladenčca Dominika Eariča, po domače Škrnbejevega. Prevzemal je dela v gozdih in oddajal les večjim trgovcem. Ker je bil nad vse prijazen in točen pri plačilih, so delavci radi delali pri njem. Tudi sicer je imel mnogo prijateljev. Bolehal je že od zime dalje, vnetje možganske mreže pa je storilo konec njegovemu mlademu življenju. Umril je v bolnici v Slovenjgradu, pa so ga pripeljali domov. Naj počiva v miru! — Naša farna cerkev je bila po slikarju g. Smehu iz Slovenjgradca v notranjosti na novo pobeljena, oziroma poslikana, in je zdaj prav vesela in prijazna. Še bolj veseli pa so je farani, ki so prispevali k prenovljenju. Pa tudi vsak

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—
polletno Din 16.—
četrtletno Din 9.—

tujec, ki pride gori in si jo ogleda, pritrdi, češ: Nisem mislil, da imate tu gori tako veselo in prazniško cerkev!

Bočna pri Gornjemgradu. V noči od sobote na nedeljo je zažgala požigalčeva roka kozolec posestnice Jozefe Zagožen v Bočni. Pogorela sta dva kozoleca s poljskimi pridelki, vsi vozovi in razne druge stvari. Le takojšnjemu nastopu gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na celo vas. Škode je približno 80 tisoč Din.

Gornjigrad. Pri nas že imamo organizirano JRZ z g. Pečnikom na čelu.

RAZNO:

Vabilo na izvanreden občni zbor Vzajemne zavarovalnice zoper ogenj na Ljubnem, ki se vrši v nedeljo dne 27. oktobra 1935, ob treh popoldan v prostoru hiše Sv. Primož št. 80, z dnevnim redom: Likvidacija društva. — Odbor. 1156

Singer šivalni stroj za krojača ali šivilja prodaja poceni in z garancijo: mehanična delavnica Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 1154

V Novi Starinarni, Maribor, Koroška cesta 3, dobite zopet ostanke lepega žameta, barhenta, cajga, belega in rujavega ter plavega platna, svile po 7 Din m, flanela, srajce, obleke za ženske, otročje in moške vseh velikosti, čevlje, nogavice, žepne in naglavne rute, pletene jopice. Pohištvo: omara za perilo z nastavkom 100 Din, divan 60 Din, stoli, kredenca in drugo. 1153

Poprej, ko si nabavite za zimo obleke, perilo, odeje, nogavice, pletene jopice itd., si oglejte veliko zalogo pri tvrdki 1157

V. Koražija v Rogaški Slatini

in presenečeni boste o zelo nizkih cenah.

Kdrcr pride s tem reklamnim listom nakupovat, dobi še poseben popust!

Manufakturna in modna trgovina

P E T E K

Celje, Prešernova ulica šte. 21.

Ponovno smo znižali cene blagu — znani smo že ter že vse govori: »PETEK v Celju, Prešernova ulica 21, prodaja vse izredno poceni in od danes naprej še ceneje«. — Mi bodemo vedno cenejši. — Nekaj naših nizkih cen:

Končasti barhent . . . . . od Din 8.— naprej	Moško sukno . . . . . od Din 22.— naprej	Otroške srajce . . . . . od Din 10.— naprej
Kotenina (molino) . . . . . 3.—	Boljši moški klobuki 25.—, 30.—, 32.—	Otroške jopice . . . . . 10.—
Belo platno . . . . . 5.—	Klotaste odeje . . . . . od Din 75.—	Sviterji moški . . . . . 40.—
Oksfort 4.50	Navadne šivane odeje . . . . . 68.—	Ženske vestje . . . . . 20.—
Flanela za perilo . . . . . 5.—	Moški čevlji, domače delo . . . . . 75.—	Koci, 3 1/2 kg težki . . . . . 50.—
Hlačovina, dvojna, šir. . . . . 20.—	Nahrbtniki . . . . . 11.—	Damske torbice Din 12.—, 18.—, 24.— naprej
Saglia hlačovina . . . . . 22.—	Veliki nahrbtniki . . . . . 35.—	Madraci za postelje, garn. 3 kom. Din 240.—
Platno za rjuhe . . . . . 11.—	Žepne rute . . . . . 1.—	Gradelj za madrac Din 20.— napr. — Svilene rute fine Din 20.—, 25.—. Nad 10.000 m fine filanele za perilo Din 5.— do 650 (200 vzorcev)
Kambrik . . . . . 5.—	Moške srajce . . . . . 15.—	
Moške obleke . . . . . 160.—	Moške molino hlače . . . . . 9.—	

Vse vrste pletenin domačega dela, velika izbira volne vseh vrst za pletenje. Nogavice damske in moške in otroške, navadne in športne. Damsko svileno perilo, velika izbira moškega perila, klobukov, dežnikov, naramnic, kravat itd. Posteljne garniture, zavese, gobelini, otomani, gradelj za madrace, afrik, žima, perje za pernice itd. — Nad 1000 vzorcev damskega in moškega volnenega blaga. Velika izbira angleškega sukna. Naši krojači so v hiši ter delajo tudi po meri. — Velika izbira moških in otroških oblek, vse domačega dela. Velika zaloga plaščev, hlače za plezanje in smučenje iz najfinejšega blaga. Hubertus-plašči in trenchcoati. Velika izbira namiznih pogrinjal, preprog itd. ter nad tisoč še raznih drugih predmetov.

Vedno prodaja ostankov. Nikdar več ne boste menjali, ako enkrat poskusite z nakupom v naši trgovini! Velika ugodnost za Vas je, da si blago izberete ter Vam potem krojači, ki se nahajajo v hiši, v najkrajšem času po meri izgotovijo obleko. Mi bomo vedno cenejši, ker naš princip je: VELIKO PROMETA! Priporoča se:

manufakturna in modna trgovina

P E T E K - C E L J E, P r e š e r n o v a u l i c a 2 1

Gumijasti plašči za dame, gospode in otroke! — Dasi smo že znani radi nizkih cen, smo jih še znižali!

POZOR! Odeje na zalogi so samo domače ročno delo! Din 65.—

Mi hočemo biti vedno cenejši! Kontaktacija domačih obrtnikov.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mal: oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Gostača z dvená osebamá poštena iščemo za mali v. nograd. Naslov: Holzer, Maribor, Aleksandrova cesta 43. 1141

Strokovno izvežban viničar in večja delavska družina se sprejmejo za takoj na veleposestvo v Dravinjski dolini. Prosilci iz Slo. goric imajo prednost. Prošnji je priložiti spričevalo orožniške stanice. Ponudbe na upravo lista pod »Trajna služba«. 1143

Vrtnarskega delavca, ki zna samostojno opravljati zelenjadni vrt, sadna drevesca ter dela tudi kmetijstvu in gospodarstvu spadajoča dela, sprejme Nada Cvenkel, Sv. Pavel pri Preboldu. 1152

POSESTVA:

Prodám posestvo 23 oralov, 1 in pol ure od Maribora. Naslov v upravi lista. 1137

RAZNO.

Prodám knjižico posojilnice v Makolah. Naslov v upravi lista. 1151

Prvovrstno sadno drevje, jablane in hruške, oddaja po zelo ugodnih cenah drevesnica Stopar v Velenju. 1142

Bika marijadvorskega, licenciranega, prodám. Kobale, Hotinja vas, Slivnica. 1153

Čisti čebelni vosek kupuje tovarna Jos. Reich, Tezno pri Mariboru. 1145

Lepe kletne in transportne sode prodá Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25č 1149

Bakrene kotle za žganjekuho od 40 l do 150 l razprodám 27 Din za 1 kg. Čutič, Maribor, Slovenski ulica 16. 1148

Sadjarji, pišite po seznam sadnih drevesc drevesnice Jelen, Št. Ilj pri Velenju! Opozarjamo nanj posebno kmetovalce Mislinjske in Mežiške doline. 1140

Odpadke železa, kovine, litine ter vsakovrstne stroje kupuje in prodaja po najvišjih dnevnih cenah in vsako množino: Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 867

Raznovrstno železino, cement, apno, traverze, železne peči, nagrobne križe si nabavite po zmernih cenah pri staroznani tvrdki Vincenc Kúhar, naslednik Alfons Menz, Maribor, pri frančiškanski cerkvi. — Prepričajte se pred Vašim nakupom. 1114

Sode vseh vrst prodá po najnižji ceni Pavel Ledinek, sodar, Maribor, Gozdna 6. 959

Pletene jopice

po 24 Din

v TRPINOVEM BAZARU.

PIŠITE ŠE DANES!

Ostanki

mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristnobarvni, samo boljših kvalitete, v kosih, primernih za obleke, rjuhe, moško, žensko, namizno in posteljno perilo, v pakatih, vsebujočih 10—20 metrov različnega blaga. **Vsak paket samo 107 Din.** Za enkrat razpošiljam poštne prosto po povzetju »Paket ser. B/2« z vsebino moškega, ženskega, namiznega, postelnega perila in rjuh, ter »Paket serija D« z izključno toplim zimskim blagom. Neprimerno vzajem nazaj in zamenjam. Pišite takoj na **„KOSMOS“** razpošiljalnico ostankov marib. tekst. tovarn, Maribor, Dvořakova cesta 1. 1003

Gospodje

ki žele biti za mal denar elegantno in moderno oblečeni, kupujejo svoje obleke direktno v tovarni

TRGOVSKI · DOM

Sternecki

TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24

z velikansko izbiro in skrajno nizkimi cenami, ki nudi: obleke iz hlačevine po **210 Din**, obleke iz meltona po **264 Din**, obleke iz kamgarna po **499 Din**, kratke zimske plašče po **200 Din**, dolge zimske plašče po **370 Din**, Hubertus plašče po **280 Din** in otroške obleke po **70, 95, 130 in 180 Din**. Zahtevajte takoj najnovejše vzorce in veliki ilustrirani cenik, kar prejmete za — stonj!

Klobuke, obleke, zimske suknje, trikotažo, pletenine i.t.d. i.t.d.

kupite najugodnejše v trgovini

JAKOB LAH

Maribor, Gl. trg 2

Nakup in prodajo **HRANILNIH KNJIŽIC** vseh bank in hranilnic **PORAVNAVO KMEČKIH DOLGOV** pri denarnih zavodih izvede strokovno in najvestnejše **BANČNO KOM. ZAVOD Maribor.** Za odg. 3 Din znamka.

OGLASI

v »Sl. gospodarju« imajo najboljši **uspeh!**

od 69.- DIN. od 138.- DIN. od 69.- DIN.

Brezplačen POUK IGRANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL & HEROLD DZ02 ZAL. MARIBOR št. 106

TOVARNE GLASBIL

Razne ostanke

od Din 5.— naprej, izgotovljene obleke in zimske suknje za moške in fante, ženske plašče ter veliko izbiro najnovejšega zimskega blaga v veletrgovini 994

Anton Macun

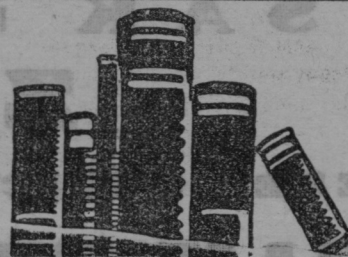
Maribor, Gosposka ulica 10

Sprejem kot plačilo tudi hranilne knjižnice Spodnještajerske ljudske posojilnice.

Novo došli moški in ženski štofi flanel, barhendi, platno, preproge itd., velika izbira po znižanih cenah, odeje lastnega izdelka dobite pri 1139

M. Gajšek, Maribor, Glavni trg 1.

Preprodajalci poseben popust.

Cirilova knjigarna

v Mariboru

priporoča naslednja dela:

Moja pot je varna, po spisih in življenju sv. Terezije deteta Jezusa, vez. Din 18.—

M. Elizabeta: **Slava sv. Hostiji**, broš. Din 15.—

Presveti zakrament — premišljevanja o Gospodovi pričujočnosti v presvetem Rešnjem Telesu, broš. Din 16.—

Naš kruh, evharistična izpoved inteligence, broš. Din 12.—

Dr. Malka Šimec: **Zdravstveni nasveti za hišo in dom**, broš. Din 20.—, vez. Din 24.—

Cvetje iz domačih in tujih logov, zvezek 6. Matija Čop: Izbrano delo priredil dr. Avgust Pirjevec, broš. Din 12.—, v platno vez. Din 20.—

Brenk France: **Poslednje ustoličenje**, slavnostna ljudska igra v 5 delih, broš. Din 24.—

Robert grof Barbo: **Bela krogla**, roman, prevedel dr. Janko Tavzes, vez. Din 80.—

Prof. Ščetinec Juraj: **Korporativno uredjenje države**, broš. Din 10.—

Prof. Ščetinec Juraj: **Socialna organizacija fašizma**, broš. D 10.—

V Celju v manufakturni trgovini Franc Dobovičnik kupite po ceni:

4 m molina za Din 14.—, 4 m belega platna Din 20.—, 4 m oksforda Din 20.—, 4 m kambrika Din 20.—, 4 m cvrnatega blaga za obleke Din 24.—, 4 m podelena za obleke Din 24.—, 4 m kariranega cvirnbarhenda za oblek Din 30.—, 4 m flanele za perilo Din 22.—, 4 m sukna za moške obleke Din 52.—. Flanelaste odeje od Din 20.— naprej, koutri (šivane odeje) iz lastne tovarne od Din 75.— naprej, moške spodnje hlače od Din 10.— naprej, moške srajce od Din 15.— naprej. — Vse perilo iz lastne tovarne! — Na zalogi: Volneno blago do najfinejših vrst. Velika zaloga svile za obleke. Nad 800 vzorcev moškega sukna do najfinejših vrst. Vse vrste blaga za posteljnino. Res ugoden nakup Vam nudi trdka

Franc Dobovičnik, ⁶⁴⁰ Celje, Gosposka ulica št. 15

Kdor v »Slovenskem gospodarju« oglašuje, uspeha gotovo se raduje!

**Vsi, ki potujete,
ne pozabite na
novi vozni red!**

Veljaven od 7. oktobra 1935

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: **TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.**

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I !

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Vse denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrepele nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastoj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bojo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.